

Årsrapport 2012

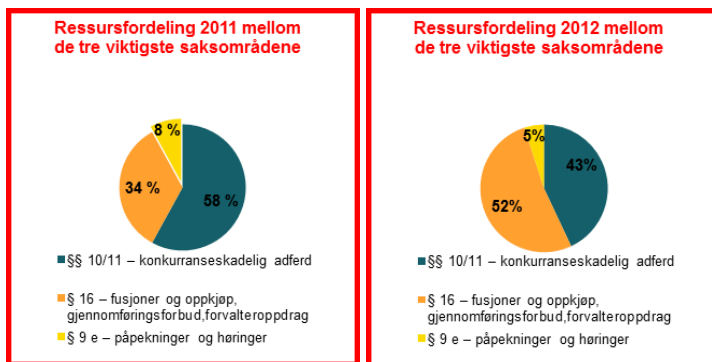

KONKURRANSE
TILSYNET
The Competition Authority

Årsrapport 2012

Konkurransetilsynets mål er å oppmuntre til konkurranse og gripe inn mot bedrifter som prøver å utnytte markedsmakt. Konkurranse er et billig og effektivt virkemiddel som stimulerer til økt produktivitet og innovasjon i bedriftene. Når konkurransen virker får forbrukerne mulighet til å velge i et mangfold av produkter og tjenester. Resultatet er økt økonomisk vekst og mer velferd.

Konkurransetilsynets oppgaver er hjemlet i konkurranseloven. Tilsynet konsentrerer sin oppmerksomhet rundt tre hovedoppgaver. Den første er å håndheve forbuds- og inngrepsbestemmelsene der de viktigste regulerer konkurransehemmende samarbeid, misbruk av dominerende stilling og konkurranseskadelige fusjoner. Derne er det en viktig oppgave å forebygge konkurransekriminalitet hos bedriftene. Den tredje oppgaven er å påvirke offentlige myndigheter til å ta bort konkurransehemmende reguleringer og fremme konkurransehensyn.

I året som har gått har en stor del av Konkurransetilsynets ressurser vært brukt på å behandle fusjoner. Dette er en oppgave som tilsynet er lovpålagt å prioritere.

I 2012 grep tilsynet inn i fire fusjoner. Tre av disse oppkjøpene; Telenors oppkjøp av LOS, Mekonomens oppkjøp av Meca, og A-pressens oppkjøp av Edda Media, endte med at Konkurransetilsynet godkjente oppkjøpene på vilkår. I den fjerde fusjonen, Plantasjens oppkjøp av Oddernes Gartneri, nedla Konkurransetilsynet forbud, og partene anket til departementet. Departementet valgte imidlertid å opprettholde Konkurransetilsynets vedtak.

Fusjonskontrollen er en viktig del av Konkurransetilsynets håndheving fordi det gir tilsynet en mulighet til å gripe inn i en mulig konkurranseskadelig fusjon før den skjer. Inngrepene i 2012 signaliserer at Konkurransetilsynet er opptatt av å bevare konkurransen i lokale markeder og at tilsynet har et særlig oppsyn med store, nasjonale aktører som kjøper seg opp i lokale markeder.

To saker som involverte ulovlig samarbeid var åpne for retten i 2012. Brosaken omhandlet et ulovlig samarbeid mellom Gran & Ekran AS og Grunnarbeid AS. Høyesterett ga sin tilslutning til at bøtenivået må legges høyt for å kunne virke avskrekkende for bedriftene, og at manglende kunnskap om konkurranseloven ikke er en formildende omstendighet for bedriftene. Den andre rettssaken dreier seg om et mulig ulovlig samarbeid mellom to taxisentraler i Follo. Her var det tilsynet selv som førte saken for Tingretten. Det å kunne føre noen av sakene selv for retten er viktig for tilsynet; både for å kunne skrive best mulig vedtak, men også for å bygge opp og tiltrekke seg høy kompetanse i tilsynet. Tilsynet fikk ikke medhold i Tingretten, og vil anke dommen til Lagmansretten.

Tilsynet var på fire bevissikringer i 2012; herunder to hvor tilsynet assisterte andre konkurransemyndigheter. I en av tilsynets egne saker var hovedfokuset rettet mot misbruk av dominerende stilling. Det siste reflekterer en økt satsing på misbruk av dominerende stilling og i året

som kommer vil tilsynet sette av ressurser til å oppsøke saker som dreier seg om mulig misbruk av dominerende stilling.

I 2013 vil det særlig være fusjoner og restruktureringer innenfor mat- og dagligvaresektoren som kommer til å kreve tilsynets ressurser. Tilsynet skal behandle fusjonen mellom Rieber og Orkla, opprettelsen av et nytt joint venture- selskap mellom Tine og Servicegrossistene, samt Norgesgruppens brudd på gjennomføringsforbudet i forbindelse med overtagelse av ICA-Maxi butikkene. I tillegg skal det undersøkes hvorvidt avtalen mellom Norgesgruppen og ICA er et konkurranseskadelig samarbeid. Dagligvaresektoren er en sektor som er inne i en stor omveltning, og manglende konkurransepress fra internasjonale leverandører og dagligvarekjeder representerer en stadig større utfordring for å få til mangfold og lave priser.

Konkurransetilsynet har en viktig rolle i å forebygge konkurranseskade og – kriminalitet, og lykkes tilsynet med dette vil det bety at færre konkurranseskadelige fusjoner og samarbeid inngås og at færre bedrifter misbruker sin dominerende stilling. Gjennom 2012 har tilsynet prioritert medietilbudet høyt for å få synliggjort og gjort kjent vedtak og avgjørelser. Tilsynet har også modernisert nettsidene og skreddersydd sidene for advokater, næringslivsledere og journalister.

For å komme i kontakt med næringsliv og enkeltbedrifter jobber tilsynet tett med NHO og Virke både på konsernnivå, men like viktig innenfor enkeltforbund og sektorer. Målet er å skape eierskap til konkurranseloven og bidra til at de enkelte virksomhetene etterlever konkurranseloven. I samarbeid med NHO har tilsynet sendt ut informasjonsmaterieil om lempningsordningen til bygg- og anleggsnæringen. Ved å være i kontakt med næringslivet gjennom blant annet foredrag får tilsynet også viktige tilbakemeldinger på hva som opptar bedriftene og hva tilsynet kan gjøre for å forebygge konkurranseskadelig adferd. En viktig del av dette er å utarbeide generelle veiledninger, og tilsynet har særlig fått mange gode innspill i forbindelse med arbeidet med å lage en veileder for prosjektsamarbeid.

Tilsynet har også en viktig rolle i å opplyse om konkurranseloven overfor kommende ledere og medarbeidere i bedrifter. Tilsynet har derfor jevnlig besøk av videregående skoleklasser, og studenter som har interesse for konkurransefaget. Tilsynet knytter også til seg masterstudenter som skriver oppgave innfor faget og holder forelesninger for økonomi- og jusstudenter. Dette er arbeid som vi kommer til å fortsette å prioritere fremover.

Den tredje oppgaven tilsynet har er å påvirke offentlige myndigheter til å fremme og ivareta konkurransehensyn. Norge har i stor grad vært skånet for krisen som har ridd Europa og USA. I motsetning til flere av disse landene, som har måttet iverksette omfattende reformer for å snu nedgangen i økonomien, går retningen i Norge mot sterkere regulering og beskyttelse.

Konkurransetilsynet ser med bekymring på opprettholdelsen av den strenge sektorreguleringen innenfor matmarkedene der norske forbrukere blir låst inne i nasjonale markeder og konkurransen innenfor meieri, kjøtt og egg skjer på ulike vilkår. Denne reguleringen som har vart i 75 år har ikke resultert i mangfold og lave priser til forbrukerne og erfaringen skulle derfor tilsi at det ikke er behov for mer regulering innen dette markedet. Tilsynet stiller seg derfor skeptisk til innføring av en mulig lov om god handelsskikk og mener veien å gå er deregulering av markedene. Innenfor bokbransjen er det på trappene et utvidet unntak fra konkurranseloven gjennom den varslede bokloven. En boklov vil etter tilsynets oppfatning sementere en struktur med dyre bøker og lite innovasjon og være til ulempe for leserne. Innenfor medienæringen er det planer om å utvide eierskapsreguleringen til også å gjelde digitale medier, noe som etter tilsynets vurdering vil være en svært uhensiktsmessig måte å prøve å regulere en sektor som er i rivende utvikling. Konkurransetilsynet har gjennom året avgitt en rekke høringsuttalelser og særlig prioritert høringer der endringer vil kunne få negative konsekvenser for konkurransen. Vi kan også velge å påpeke konkurranseskadelige reguleringer, og i 2012 hadde vi en påpekning som gjaldt eneretten KLP har til å forvalte sykepleierordningen i offentlig sektor. I tillegg vil vi fortsette å ha en stemme i det offentlige rom gjennom kronikker og gjennom å spille en aktiv rolle

i den offentlige debatten. Konkurransetilsynet vil alltid jobbe for å få åpne opp og slippe til mer konkurranse til beste for forbrukerne og norsk næringsliv.

Konkurransetilsynets årsrapport for 2012 inneholder en oppsummering av de viktigste resultatene og aktivitetene i 2012. Rapporteringen er i samsvar med kravene i tildelingsbrevet og dets vedlagte resultatrapporteringstabell.

Christine B. Meyer
Konkurransedirektør

2.1 Samfunnseffekter

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt		
Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
1.1) Konkurransetilsynet skal håndheve konkurransereglens forbuds- og inngrepsbestemmelser på en slik måte at lovbrudd sanksjoneres raskt og effektivt	Konkurransbegrensende samarbeid I 2012 fattet Konkurransetilsynet ingen vedtak etter § 10. Tilsynet var på fire bevissikringer i 2012; derav to hvor tilsynet assisterte andre konkurransemyndigheter og to som omhandlet mulige egne saker.	1.1.1.1 Tilsynet skal vurdere om vedtak fra departementet og domstol gir grunnlag for endring i arbeidsform eller metoder, og hvilke tiltak som eventuelt må iverksettes på bakgrunn av vurderingen Høyesterett slo fast i Rt. 2012 s. 1556 at det kreves klar sannsynlighetsovervekt for illeggelse av overtredelsesgebyr for brudd på konkurranseloven § 10. Konkurransetilsynet har lagt dette til grunn i sin praksis.
		1.1.1.2 Tilsynet skal rapportere på anvendelsen av EØS-avtalens konkurranseregler i vedtakspraksis. Konkurransetilsynet har i 2012 ikke fattet noen vedtak med hjemmel i EØS-avtalen artikkel 53 eller 54.
	To saker som involverte ulovlig samarbeid var oppe for retten i 2012. En sak i Høyesterett og en sak i Follo tingrett.	I Brosaken, som omhandlet et ulovlig samarbeid mellom Gran & Ekran AS og Grunnarbeid AS, gav Høyesterett sin tilslutning til at bøtenivået må legges høyt for å kunne virke avskrekkende for bedriftene og at det å ikke ha kjenskap til eller forstå konkurranseloven ikke er en formildende omstendighet for bedriftene.
		Ski Follo Taxidrift, Ski Taxi BA og Follo Taxisentral anla sak mot Staten v/Konkurransetilsynet i september 2011. Konkurransetilsynet vedtok 4. juli 2011 å ilegge overtredelsesgebyr for ulovlig samarbeid. Samtidig ble de tre selskapene pålagt opphør av anbudssamarbeid. Saken startet i Follo Tingrett 1. oktober 2012 og det ble brukt 4 dager til behandlingen av den. Tilsynet førte selv saken for Tingretten. Det å kunne føre noen av sakene selv for retten er viktig både for å kunne skrive best mulig vedtak, men også for å bygge opp og tiltrekke seg høy kompetanse i tilsynet. Dom i saken ble avsagt 8. februar 2013. Tingretten opphevet Konkurransetilsynets vedtak av 4. juli 2011. Dommen er per dags dato ikke rettskraftig.
	Konkurransetilsynet avsluttet i desember 2012 etterforskningen av et mulig ulovlig samarbeid mellom Nortura BA og Cardinal Foods ASA i kyllingmarkedet i en periode i 2009.	Etterforskningen ble avsluttet grunnet manglende beviser for at det forelå en ulovlig avtale eller samordning mellom partene i den aktuelle perioden. Markedsreguleringen i kyllingmarkedet ble delvis opphevet i 2007, noe som medførte at Nortura opphørte med å være markedsregulator. Konkurransetilsynets etterforskning har medført en økt bevissthet i den aktuelle bransjen og blant de aktuelle myndigheter om at forhold som er tillatt i et markedsregulert marked kan være konkurranseskadelig i et konkurranseutsatt marked. Særlig har aktørene i markedet blitt mer oppmerksomme på at utveksling av mulig konkurransesensitiv informasjon, slik som informasjon om prognoser og fremtidig pris, kan være i strid med konkurranseloven § 10.
	Konkurransetilsynet var på bevissikring hos Telenor i begynnelsen av desember. Mistanke om brudd på §§ 10 og 11.	Saken er fremdeles under etterforskning.
Konkurransetilsynet varslet i 2011 om at Veidekke kan få et gebyr på 270 millioner kroner og NCC et gebyr på 165 millioner kroner for brudd på konkurranseloven. Veidekke kan bli fritatt for gebyret på grunn av bestemmelsene om lempning. Asfaltsaken har opptatt store ressurser i løpet av 2012, særlig knyttet til innsyn.	Behandlingen av innsynsbegjæringer i saken har gitt tilsynet erfaringer som vil bidra til mer effektiv håndtering av begjæringer om innsyn i saker med et stort antall dokumenter. Vedtak i saken vil bli fattet første halvdel av 2013.	

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>1.1) Konkurransetilsynet skal håndheve konkurransereglens forbuds- og inngrepsbestemmelser på en slik måte at lovbrudd sanksjoneres raskt og effektivt</p>	<p>Andre viktige aktiviteter Konkurransetilsynet bistod våren 2012 Kommisjonen og ESA under en bevissikring i Norge. KT har i samme sak også ytt videre bistand ved at to ressurspersoner har arbeidet hos EU Kommisjonen deler av 2012.</p>	<p>Resultatet er i tillegg til verdien av den direkte bistanden nyttig kontaktbygging og erfaring samt innsyn i EUs arbeidsmetoder i slike saker.</p>
	<p>Misbruk av dominerende stilling Tilsynet har utredet flere saker om mulig brudd på §11.</p>	<p>Ingen av de sakene om mulig brudd på §11 som tilsynet har utredet har ført til vedtak om inngrep.</p> <p>I en av tilsynets bevissikringssaker i 2012 var hovedfokus på misbruk av dominerende stilling. Saken reflekterer en økt satsing på å avdekke saker om misbruk av dominerende stilling og i året som kommer vil tilsynet sette av ytterligere ressurser på å avdekke saker som dreier seg om mulig misbruk av dominerende stilling.</p>

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering	
<p>1.1) Konkurransetilsynet skal håndheve konkurransereglens forbuds- og inngrepsbestemmelser på en slik måte at lovbrudd sanksjoneres raskt og effektivt</p>	<p>Inngrepsbestemmelsene I 2012 mottok og vurderte Konkurransetilsynet 411 alminnelige meldinger (460 i 2011).</p>	<p>Fullstendig melding</p> <p>Det ble pålagt fullstendig melding i 13 saker.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kredinor - Sopran AS • Startfase 483 AS - Ventelo Holding AS • Lagopus Eiendomsutvikling AS – (ICA MAXI) • NCC Roads AS - Agder Asfalt AS • Retriever Norge AS - Innholdsutvikling AS • Orkla ASA - Jordan Personal & Home Care AS / Jordan House Care AS • NorgesGruppen ASA - Matbørsen AS • SRP Bergen DA - Gravarsveien 7 AS • Norgesbakeriene Holding AS - Bergensbakeriene AS / Solbrød Bakeri og Konditori AS / Baker Brun AS / Baker Brun Produksjon AS / Hardanger Bakeri AS • Unilabs Norge AS - Røntgensenteret AS • Ecolab Inc. - Permian Mud Service Inc. • Tine SA - Servicegrossistene AS • Plantasjen Norge AS - Oddernes Gartneri AS <p>I tillegg ble frivillig fullstendig melding sendt inn i 3 saker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sandella Fabrikken AS - Westnofa Industrier AS • Nor Tekstil AS - Sentralvaskeriene AS • Statkraft – Bardufoss kraftverk 	<p>Vedtak om inngrep</p> <p>Det ble vedtatt inngrep mot 4 fusjoner/oppkjøp.</p> <p>Vedtak 2012/10: Godkjenning på vilkår i Mekonomen – Meca.</p> <p>Vedtak V2012/11: Inngrep i foretakssammenslutningen mellom A-pressen AS og Mecom Europe AS (Edda Media AS). I V2012-20 ble kjøper av AS Varden godkjent.</p> <p>Vedtak V2012/8: Telenor Norge AS sitt oppkjøp av LOS Bynett AS og Bynett Privat AS tillattes på vilkår. I V2012-17 ble avtale om tilgjengeliggjøring av infrastruktur godkjent.</p> <p>Vedtak 2012/18 Vedtak V2012/18: Foretakssammenslutningen mellom Plantasjen Norge AS og Oddernes Gartneri AS forbys.</p> <p>I tillegg til disse sakene har Konkurransetilsynet varslet forbud (desember 2012) mot foretakssammenslutningen mellom Nor Tekstil AS og Sentralvaskeriene AS.</p> <p>Videre vedtok tilsynet (Vedtak 2012/16) at Scandinavian Repaving Recycling AS ikke godkjennes som kjøper av Lemminkainens asfaltverk i Harstad (vilkår knyttet til godkjenning av Lemminkainens oppkjøp av Mesta i 2010).</p> <p>Tilsynet fornyet vilkårene som ble pålagt i vedtak av 2007 for å godkjenne Nortura SA sitt oppkjøp av Hå Rugeri AS i V2012-21.</p> <p>I V2012-1 ble pålegg om salg av Norli i Haugesund i vedtak V2011-5 opphevet, etter en fornyet vurdering. Ingen aktører ønsket å kjøpe den aktuelle bokhandelen, mens de øvrige seks som tilsynet påla salg av ble solgt uten problemer.</p>

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
1.1) Konkurransetilsynet skal håndheve konkurransereglens forbuds- og inngrepsbestemmelser på en slik måte at lovbrudd sanksjoneres raskt og effektivt	<p>Brudd på gjennomføringsforbud Konkurransetilsynet har i løpet av året 2012 fattet fire vedtak om brudd på gjennomføringsforbudet i forbindelse med foretakssammenslutninger.</p>	<p>Fire ulike foretak ble i 2012 ilagt overtredelsesgebyr på mellom 250 000-350 000 kr for overtredelse av gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd i forbindelse med fire ulike foretakssammenslutninger.</p> <ul style="list-style-type: none"> Vedtak om brudd på gjennomføringsforbudet Veidekke – Entreprenør Kristiseter. (Y2012-15) Deloitte AS ble ilagt et overtredelsesgebyr på 250 000 kroner i forbindelse med oppkjøpet av Inter Revisjon AS. (Y2012-13) Lyse Energi AS ble ilagt et overtredelsesgebyr på 350 000 kroner i forbindelse med oppkjøpet av Skagerak Fibernet AS (Y2012-12) Konkurransetilsynet ila Valora Holding Norway AS et overtredelsesgebyr på kr. 300 000 for overtredelse av gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd i forbindelse med foretakssammenslutningen mellom Valora Holding Norway AS og Engelschjøn Marwell Hauge AS. (Y2012-14) <p>Konkurransetilsynet ser generelt alvorlig på brudd på gjennomføringsforbudet. Den potensielle skaden ved brudd på gjennomføringsforbudet er stor ettersom en slik overtredelse vil være egnet til å hindre en effektiv kontroll med foretakssammenslutninger. Vedtak om brudd på gjennomføringsforbudet med merkbare bøter virker preventivt.</p>
	<p>Veiledning Konkurransetilsynet har utarbeidet utkast til ny veiledning for prosjektsamarbeid.</p> <p>Videre har tilsynet utarbeidet utkast til veiledning om utmåling og lemping av overtredelsesgebyr. Utkastene ble sendt på høring 15. juni 2012, med høringsfrist 1. september 2012.</p> <p>Tilsynet har gitt muntlig veiledning om bruk av bindende videresalgspriser i varmepumpemarkedet. Tilsynet har også veiledet bransjen gjennom møter.</p>	<p>Veiledning for prosjektsamarbeid angir blant annet hvordan Konkurransetilsynet tolker og vil anvende konkurranseloven § 10 i saker som gjelder prosjektsamarbeid.</p> <p>Veiledningen om utmåling og lemping av overtredelsesgebyr gir uttrykk for hvordan Konkurransetilsynet tolker og vil anvende utmålingsforskriften i konkrete saker. Veiledningen bidrar således til å sikre gjennomsiktighet og objektivitet ved utmåling av overtredelsesgebyr.</p> <p>Konkurransetilsynets veiledning vil bidra til å stoppe bruk av bindende videresalgspriser i varmepumpemarkedet.</p>
	<p>Andre viktige saker og aktiviteter Etterforskningsavdeling utarbeidet høsten 2011/våren 2012 deler av et nytt kapittel til ICN Anti Cartel Manual. Kapittelet heter "Awareness, Outreach and Compliance". Konkurransetilsynet samarbeidet med konkurransemyndighetene i Tyskland, Singapore og Mexico. Konkurransetilsynet valgte å skrive delen om etterlevelse fordi dette er et satsningsområde for tilsynet.</p>	<p>Kapitlet ble "vedtatt" på ICN's årsmøte i Rio i april 2012. Arbeidet med å skrive kapittelet resulterte i en omfattende erfaringsinnhenting fra veldig mange konkurransemyndigheter som igjen vil være svært nyttig i Konkurransetilsynets eget arbeid med etterlevelse.</p>
	<p>Bistand i lovarbeidet Konkurransetilsynet var sekretariat for utvalget som leverte NOU 2012:7 Mer effektiv konkurranselov i februar 2012. Juridisk direktør Håkon Cosma var sekretariatsleder, og tilsynet hadde flere medlemmer i sekretariatet.</p>	<p>I oktober 2012 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med medlemmer fra både FAD og Konkurransetilsynet som arbeider med å revidere forskriftene på bakgrunn av endringene som utvalget har foreslått i konkurranseloven. Arbeidet innebærer både revisjon av eksisterende forskrifter, samt vurdering av behov for eventuelle nye forskrifter. Tilsynet arbeider med å utarbeide utkast til forskriftsendringene/nye forskrifter, og har dialog med og får innspill fra FADs arbeidsgruppemedlemmer underveis i prosessen.</p>

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>1.2 Tilsynets saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå</p>	<p>Tilsynet har etablert følgende aktiviteter for å nå det strategiske mål om at saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Streng prioritering av saker • Utvikling av veiledningspraksis • Styring av prosjekter • Arbeidsfordeling mellom stab og linje • Etablering av nettverksgrupper • Utvikle avtale med BECCLE • Satsing på etterutdanning • Faglige karriereveier • Ha prosjekter som utvikler kompetansen • Internasjonalt arbeid <p>Noen resultat av disse aktivitetene er omtalt i kolonnen til høyre.</p>	<p>Streng prioritering av saker Saker prioriteres ift bruk av virkemidler og markeder Resultatet er at tilsynet har fått god kontroll på restansene, men det er behov for å balansere innboks med flere egengenererte saker</p>
		<p>Utvikling av veiledningspraksis Konkurransetilsynet vil arbeide med å utarbeide:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generell veiledning • Veiledning på nett • Veiledning i etterforskningsaker <p>Resultatet er at tilsynet har utarbeidet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utkast til ny veiledning for prosjektsamarbeid • Utkast til veiledning om utmåling og lemping av overtredelsesgebyr • Gitt muntlig veiledning om bruk av bindende videresalgsspriser i varmpumpemarkedet <p>Ut over dette har tilsynet også veiledet bransjen gjennom møter.</p>
		<p>Styring av prosjekter Tilsynet har hatt en gjennomgang av prosesser for ulike saker, og opplæring av prosjektledere. Videre er det foretatt en avklaring av når en sak formelt sett blir et prosjekt.</p>
		<p>Det er en målsetting at prosjektstyring skal integreres i arkivsystemet 360.</p>
		<p>Arbeidsfordeling mellom stab og linje Sakseieransvar er klart og rutiner etablert</p> <p>Resultatet er at en god samarbeidskultur er i ferd med å utvikles i tilsynet.</p>
		<p>Etablering av nettverksgrupper Det er etablert tre nettverksgrupper i tilsynet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvantitativ nettverksgruppe • Juridisk nettverksgruppe • Utvidet etterforskningsgruppe

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>1.2 Tilsynets saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå</p>		<p>Etablering av nettverksgrupper, forts.</p> <p>Kvantitativ nettverksgruppe består av tre økonomer fra hver markedsavdeling og tre fra økonomisk stab. Målsettingen med gruppen er å være en ressurs for saksbehandlerne, samt heve kompetansen og få en mer riktig og helhetlig bruk av kvantitative metoder i Konkurransetilsynet. Kompetansebygging foregår primært gjennom saksbehandling, samt gjennom opplæring/undervisning i gruppen. I løpet av 2012 har medlemmer fra kvantitativ nettverksgruppe i ulik grad vært involvert i flere foretakssammenslutninger. Kvantitativ nettverksgruppe er etter hvert blitt godt forankret i organisasjonen og benyttes i større grad enn før som en ressurs i den daglige saksbehandlingen. Resultatmessig har dette blant annet bidratt til avklaring av faglige spørsmål og retningen på enkeltsaker forholdsvis tidlig i saksbehandlingsprosessen, gode faglige prosesser og spørreundersøkelser av høy faglig kvalitet.</p>
		<p>Juridisk nettverksgruppe</p> <p>Juridisk nettverksgruppe ble etablert høsten 2012, og består av deltakere fra juridisk stab, de tre markedsavdelingene, etterforskningsavdelingen og KOFA. Høsten 2012 var hovedfokuset for gruppen de to rettssakene tilsynet har vært involvert i – Brosaken og Folløsaken. Gruppen har diskutert både prosess, erfaringer fra selve domstolsbehandlingen og resultatet (Brosaken). Gruppen har også diskutert andre problemstillinger fra enkeltsaker, og klagevedtak fra FAD. Resultatet av etableringen av juridisk nettverksgruppe er et forum for erfarne jurister i tilsynet for diskusjon av juridiske problemstillinger, samt utveksle erfaringer fra enkeltsaker eller prosjekter deltagerne har deltatt i, noe som bidrar til mer effektiv håndheving på kort og lang sikt..</p>
		<p>Utvidet etterforskningsgruppe er en ressursgruppe på ni personer, etablert i 2012 etter inspirasjon bl a fra Danmark. Dette er en utvidet, stabil etterforskningsgruppe som avdelingene og stabene kan trekke på ved behov for ressurser i etterforskningsarbeidet. Gruppen er plukket ut av avdelingsdirektorene. Flertallet av medlemmene har vært tungt inne i etterforskningsaker og har vært med på ett eller flere forklaringsopptak tidligere. Høsten 2012 ble medlemmene kurset i forklaringsopptak, og dette kurset er tenkt fulgt opp med kurs i bevissikring, gjennomgåing av bevismateriale og teamledelse ute.</p> <p>Resultatet av etableringen er at etterforskningsarbeidet i tilsynet får tilført viktige ressurser, og at etterforskningskompetansen blir integrert i det daglige arbeidet i markedsavdelingene.</p>
		<p>Utvikle avtale med BECCLE</p> <p>Intensjonsavtaler er signert.</p> <p>Økonomisk grunnlag for å fylle avtalen med innhold i tråd med intensjon bak samarbeidsavtalen uavklart.</p>
		<p>Satsing på etterutdanning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansatte har deltatt på etterutdanning/kurs i regi av Kings College, Fordham, Mastra, etc • KT har etablert en utvidet etterforskningsgruppe i tilsynet. • Tilsynet har etablert god kontakt med Økokrim, og det har blitt holdt KREATIV-kurs for KT-ansatte høsten 2012 <p>Resultatet av satsingen på etterutdanning er økt kompetanse i de enkelte fagavdelingene og på etterforskning.</p>

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>1.2 Tilsynets saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå</p>		<p>Faglige karriereveier Spesialrådgiverstilling er etablert – også utenfor lederstillinger</p>
		<p>Ha prosjekter som utvikler kompetansen Tilsynet har satt i gang prosjekter på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • E-markeder • Bensinmarkedet
		<p>Internasjonalt arbeid Tilsynet har i sin internasjonale strategi prioritert å delta aktivt i følgende nettverk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid mellom nordiske konkurransemyndigheter • European Competition Network (ECN) • OECD • International Competition Network (ICN) <p>Aktiv deltagelse i prioriterte internasjonale nettverk er helt sentralt for at tilsynets saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå. Det bidrar videre til å bygge nettverk som øker effektiviteten i saksbehandlingen. Resultatene av denne satsingen er omtalt under:</p>
		<p>Internasjonalt arbeid: Samarbeid mellom nordiske konkurransemyndigheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurransetilsynet var vertskap for møte mellom nordiske konkurransemyndigheter i Bergen i september • Etterforskning har også i 2012 deltatt på Nordisk Kartellmøte • Etterforskning har i 2012 samarbeidet tett med nordiske konkurransemyndigheter både konkret i saker men også generelt ved erfaringsutveksling.

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>1.2 Tilsynets saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå</p>		<p>Internasjonalt arbeid: European Competition Network (ECN) I tillegg til å bidra til effektiv håndheving er aktiv deltagelse i ECN helt sentralt for å ivareta våre forpliktelser i forhold til resultatkrav 4.2) "Tilsynet skal aktivt følge regelverksarbeidet i EU/EØS". Tilsynet har deltatt på følgende møter i ECN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ECN Subgroup Energy (1 møte) • ECN Subgroup Environment (2 møter) • ECN Subgroup Banking & Payment (3 møter) • ECN Subgroup Food (2 møter) • ECN Subgroup Pharma and health (1 møte) • ECN Subgroup Transport (1 møte) • ECN Subgroup Wholesale Financial Services (1 møte) • ECN Working Group Forensic IT (1 møte) • ECN Merger Working Group (2 møter) • ECN Working Group Cartels (3 møter) • ECN Working Group Professional Services (1 møte) • ECN WG Technology Transfer (1 møte) • ECN WG Cooperation Issues and Due Process (4 møter) • ECN ad hoc WG Fines (1 møte) • ECN Plenary meeting (2 møter) • ECN DGs meeting (2 møter) • ECN Competition Chief Economists (2 møter) <p>Andre viktige resultater av tilsynets prioritering av ECN</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Konkurransetilsynet bidrar med nasjonal ekspert i ECN enheten i DG konkurranse • Konkurransetilsynet var vertskap for ECN Cartel Working Group i Bergen 19-20 juni 2012. Hele 27 EU land og Kommisjonen var representert. • Konkurransetilsynet redigerte 2. utgave av ECN-Newsletter i 2012

1) Forbuds- og inngrepsbestemmelsene i konkurranseloven og EØS-konkurranseloven skal håndheves effektivt, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>1.2 Tilsynets saksbehandling skal ha faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå</p>		<p>Internasjonalt arbeid: OECD Konkurransetilsynet representerte Norge i OECDs konkurransekomité, og har deltatt i og rapportert til departementet fra de tre møtene som har vært i 2012</p> <p>Konkurransetilsynet har som målsetting å være en aktiv bidragsyter til arbeidet i OECDs konkurransekomité. Konkurransetilsynet har utarbeidet 6 skriftlige bidrag til møtene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Improving international co-operation in cartel investigations • Hearing on digital economy • Competition in hospital services • Roundtable on market definition • Roundtable on competition and payment systems <p>I tillegg har Konkurransetilsynet utarbeidet årsrapport til OECD:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Annual report on competition policy developments in Norway
		<p>Internasjonalt arbeid: International Competition Network (ICN) Konkurransetilsynet har deltatt på ICN Annual meeting samt to møter i ICN Cartel Working Group. Konkurransetilsynet har som målsetting å være en aktiv bidragsyter i ICN-nettverket. Et resultat av dette er at Konkurransetilsynet er co-chair Agency Effectiveness Working Group, og har ansvaret for å utarbeide et kapittel om Human Resource Mangement i håndbok.</p>
		<p>Annet Tilsynet har for øvrig tett kontakt med ESA blant annet gjennom halvårslige kontaktmøter på ledernivå, og at ESA bidrar med intern opplæring i EØS konkurranseregulverket som en sentral bidragsyter på tilsynets "Internasjonal dag".</p>

2) Forsterke de preventive virkningene av håndhevingen av konkurranseloven, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
2.1) Tilsynet skal dokumentere økt kjennskap til konkurranseloven og Konkurransetilsynets håndheving.	<p>2.1 Tilsynet skal gjennomføre bruker- og omdømmeundersøkelse Tilsynet har ikke gjennomført bruker- og omdømmeundersøkelse i 2012.</p> <p>Tilsynet gjennomførte brukertester og dybdeintervjuer med ulike målgrupper for konkurransetilsynet.no.</p>	Innholdet og strukturen på nettsidene ble justert ut fra tilbakemeldingen som kom frem i testene og intervjuene.
	<p>www.kt.no Moderniserte nettsider med ny, målgruppeorientert forside og tilsynets nye grafiske profil ble lansert i februar 2012.</p>	I løpet av 2012 besøkte drøyt 300 000 personer konkurransetilsynet.no, mot nesten 450 000 året før. Nedgangen skyldes først og fremst at kraftprisoversikten hadde langt færre brukere enn året før, noe som kan henge sammen med lave kraftpriser. Isolert sett hadde kraftprisoversikten 220 000 unike besøkende i 2012, mot 350 000 unike besøkende i 2011.
	<p>Samarbeid med NHO og Virke Tilsynet har et godt samarbeid og jevnlig kontakt med NHO og Virke både på konsernnivå, og like viktig innenfor enkelt forbund og sektorer.</p>	Samarbeidet gir bedre kontakt med næringsliv og enkeltbedrifter, bidrar til å økt kunnskap og å skape eierskap til konkurranseloven og at de enkelte virksomhetene etterlever konkurranseloven.
	<p>Medieomtale Synlighet er helt sentralt i strategien til tilsynet. Medieomtale er viktig for å nå ut med informasjon om vår virksomhet. Vi får formidlet tilsynets faglighet og profesjonalitet. Spesielt er medier som når våre målgrupper viktige.</p>	I 2012 var det 5146 medieoppslag om Konkurransetilsynet. Det er en økning sammenlignet med 2011, da vi hadde 3538 medieoppslag. Mange av oppslagene er i medier med bred dekning og med lesere som utgjør sentralen målgrupper for tilsynet.
	<p>Artikler og kronikker Tilsynet oppfordrer sine ansatte til å sette konkurransefaget på dagsorden gjennom innlegg og kronikker.</p>	Det ble publisert 52 artikler på kt.no i 2012. Konkurransedirektør Christine B. Meyer har hatt 9 kronikker på trykk i Dagens Næringsliv. I tillegg har ansatte ved markedsavdelingene blant annet hatt kronikker om begravningsmarkedet i Begravningsbyråenes Forum, og om lempningsordningen til studentavisen K7 Bulletin. Generelt har tilsynet som policy å være aktive med å svare raskt på debattinnlegg, og har flere eksempler på korte svarinnlegg i Dagens Næringsliv.

2) Forsterke de preventive virkningene av håndhevingen av konkurranseloven, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
2.1) Tilsynet skal dokumentere økt kjennskap til konkurranseloven og Konkurransetilsynets håndheving.	<p>Informasjon om lempningsordningen Konkurransetilsynet og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) gjennomførte i 2012 en informasjonskampanje overfor bedrifter i bygg- og anleggsbransjen. Over 400 bedrifter mottok en informasjonspakke som består av brosjyremateriell og et følgebrev som forklarer innholdet i lempningsordningen. Informasjonen fremhever at alle bedrifter har ansvar for å kjenne og følge spillereglene.</p>	<p>Informasjonskampanjen gir økt kunnskap om, og etterlevelse av konkurranseloven i bransjen. Tilsynet vil følge opp flere bransjer i 2013.</p> <p>I flere av mediesakene for tilsynet har lempningsordningen fått sin naturlige redaksjonelle omtale.</p>
	<p>Informasjonspakker I tillegg til informasjonspakken om lempningsordningen som ble sendt til aktører innen bygg- og anleggsbransjen har tilsynet gitt informasjonspakker til skoleelever og studenter.</p>	<p>I tillegg til informasjonspakken om lempningsordningen som ble sendt til aktører innen bygg- og anleggsbransjen har tilsynet gitt informasjonspakker til skoleelever og studenter. Elever og studenter som er ventet på besøk fra får tilsendt tema og problemstillinger som de skal forberede seg på. Under besøket får de presentasjon og materiale til å ta med seg i videre tema-arbeid på skolen.</p>
	<p>Brosjyre Tilsynet har i løpet av 2012 oppdatert alt brosjyremateriale med ny grafisk profil.</p>	<p>Følgende brosjyrer er trykket og distribuert til rette målgrupper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsbrosjyre 2011/2012 – brosjyre om tilsynets arbeid i 2011 og 2012; viktige saker, strategi, internasjonalt arbeid og prioriterte tema. • Tør du fortsette? – Brosjyre om ulovlig samarbeid og lempningsordningen. Retter seg mot bedriftsledere. • Blir du lurt? – Brosjyre som inneholder enkle råd om hvordan innkjøpere i offentlig og privat sektor kan bli oppmerksom på faresignalene i anbudsprosessen slik at de blir rustet til å redusere risikoen for å betale for mye. I tilknytning til brosjyren har tilsynet laget en plakat "10 tegn på ulovlig samarbeid" som er grei for innkjøpere å henge over pulten sin.
	<p>Konferanse Konkurransetilsynet arrangerte i juni sin årlige juskonferanse med noen av de fremste ekspertene fra Europakommisjonen, akademia og privat næringsliv</p>	<p>Konferansen tar for seg en rekke aktuelle spørsmål vedrørende forholdet mellom effektiv håndheving av konkurransereglene og markedsaktørenes prosessuelle rettigheter. Spørsmålet om hvorvidt nyere EU-praksis i dominansaker utvider grensene for artikkel 102 ble også berørt. I tillegg ble noen særskilte problemstillinger knyttet til gjeldende lempningsordning behandlet, samt konkurranselovutvalgets forslag til ytterligere effektivisering av ordningen. Konferansen er nyttig for alle som er interessert i konkurranserett og ønsker å holde seg oppdatert innen fagområdet.</p>

2) Forsterke de preventive virkningene av håndhevingen av konkurranseloven, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
2.1) Tilsynet skal dokumentere økt kjennskap til konkurranseloven og Konkurransetilsynets håndheving.	<p>Samarbeid Foruten samarbeidet med NHO som er nevnt over, har tilsynets kommunikasjonsstab regelmessige kontaktmøter med kommunikasjonskolleger i andre organisasjoner, blant annet for å utveksle erfaringer om arbeidsprosesser og utfordringer.</p>	Erfaringsutveksling om arbeidsprosesser og utfordringer gir mer effektiv kommunikasjon, noe som igjen understøtter tilsynets strategiske mediearbeid med sikte på synlighet og økt kjennskap til konkurranseloven og Konkurransetilsynets håndheving.
	<p>Foredrag Tilsynet har i 2012 holdt en rekke foredrag for ulike institusjoner, videregående skoler, utdanningsinstitusjoner og organisasjoner.</p> <p>Tilsynet har blant annet hatt besøk av næringsseksjonen i Finansdepartementet og en større delegasjon fra ESA ledet av Oda Sletnes.</p> <p>Tilsynet har i 2012 deltatt med stand under Arbeidslivsdagen ved Universitetet i Bergen (UiB), juridisk fakultet og under Karrieredagen ved Norges Handelshøyskole (NHH). I tillegg er det holdt bedriftspresentasjon for studenter på studiet for samfunnsøkonomi ved UiB og på NHH.</p> <p>I 2012 hadde tilsynet besøk fra fem grupper fra videregående skoler i Bergens-området. Klassens lærer får i forkant tilsendt tema som elevene må lese seg opp på og forberede spørsmål til. Følgende skoler besøkte tilsynet i 2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fana vgs, samfunnsøkonomi. • Pihl vgs, samfunnsøkonomi • UiB – samfunnsøkonomi • Bjørgvin vgs, samfunnsøkonomi • Fana Gymnas, rettslære • Tanks vgs, samfunnsøkonomi 	Resultatet er økt synlighet, økt kunnskap om Konkurranseloven og om brudd på forbudsbestemmelsene spesielt, og økt kunnskap om Konkurransetilsynet, Konkurransetilsynets oppgaver og Konkurransetilsynet som arbeidsplass.
	<p>Andre viktige aktiviteter Tilsynet har arrangert medietreningskurs for ledergruppen og nestledere. Videre har det vært arrangert kommunikasjonskurs for prosjektledere og et skrivekurs med fokus på å skrive kronikker. Videre har medarbeidere i fagstabene hatt sentrale forelesninger om konkurranseaspektet for studenter ved NHH, UiB, BI etc..</p>	Kursingen gir bedre evne til generell kommunikasjon og profesjonell mediehåndtering hos ledere og ansatte.

3) Overvåking av næringer med konkurranseutfordringer

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>3.1) Vurdere konkurransesituasjonen og behov for tiltak for å styrke konkurransen i minst to markeder.</p>	<p>3.1.1.) Fortsette overvåkingen av dagligvaremarkedet, og se nærmere på i hvilken grad etableringsbarrierer og vertikale relasjoner begrenser konkurransen i dette markedet Konkurransetilsynet overvåker konkurransen i dagligvaremarkedet, og følger generell utvikling og enkelthendelser i dette markedet nøye.</p> <p>Konkurransetilsynet påla i 2005 seks dagligvarekjeder å sende inn sine årsavtaler med utvalgte markedsledende leverandører. Vedtakene gjaldt frem til 1. januar 2010. Tilsynet vedtok i 2010 å förlenge meldeplikten for Norgesgruppen, Coop, Rema 1000 og Ica. I tillegg ble Bunnpris pålagt samme meldeplikt. Pålegget innebærer at dagligvarekjedene må sende avtalene sine med 19 markedsledende leverandører til Konkurransetilsynet. Meldeplikten gjelder til 2015.</p> <p>Konkurransetilsynet har i 2012 gjennomfört kontaktmøter med sentrale aktører i dagligvaremarkedet, herunder alle dagligvarekjedene, Dagligvareleverandørenes forening og utvalgte leverandører.</p>	<p>3.1.1.1 Tilsynet skal begrunne det valget av sektorer/næringer/bransjer som det velger å undersøke nærmere for å vurdere om det er behov for å styrke konkurransen</p> <p>Meldepliktsordningen i dagligvaremarkedet gir tilsynet bedre mulighet til å avdekke mulige konkurransedempende effekter av avtalene mellom kjedene og leverandørene. Det er grunn til å anta at dette også virker preventivt.</p> <p>Kommunikasjonen med markedsaktørene øker deres forståelse for konkurranseloven, og har sannsynligvis virket preventivt mht. inngåelse av avtaler om konkurransebegrensende foretakssammenslutninger.</p> <p>Markedsovervåkingen har bidratt til god og oppdatert markedskunnskap, som har gjort det mulig å forstå og reagere på potensielt ulovlig atferd fra markedsaktørene. Norgesgruppens atferd i forbindelse med oppkjøpet av Ica Maxi er et eksempel på dette.</p> <p>Tilsynet har i løpet av 2012 behandlet 17 alminnelige meldinger samt en fullstendig melding om foretakssammenslutninger i markedet for dagligvare- og butikkdrift. I tillegg kommer tilsynets kontroll med et stort antall foretakssammenslutninger i leverandørmarkedene til dagligvaremarkedet.</p> <p>Konkurransetilsynet har også deltatt på møtene i European Competition Network (ECN) i 2012, der de europeiske konkurransemyndigheter utveksler erfaringer fra arbeidet innenfor dagligvare- og matmarkedene. Vertikale relasjoner har vært et viktig tema i disse diskusjonene.</p> <p>Se for øvrig beskrivelse av aktiviteter og resultater fra "Markedsovervåking" under.</p>
	<p>3.1.2 Se nærmere på hvilke utfordringer den digitale økonomien innebærer for konkurransemyndighetene Tilsynet har igangsatt et prosjekt for å se nærmere på utfordringene den digitale økonomien innebærer for konkurransemyndighetene. Prosjektet er delt opp i flere delprosjekt og vil gå over flere år. I 2012 ble to delprosjekter igangsatt – ett om TV-markedet og ett om online-salg og portaler.</p>	<p>De første resultater fra TV-markedet ble presentert på Nordisk møte i Bergen i september 2012.</p> <p>Resultater fra prosjektet om online-salg og portaler vil bli presentert på OECD-møtet i Paris i februar 2013.</p>

3) Overvåking av næringer med konkurranseutfordringer, forts.

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
3.1) Vurdere konkurransesituasjonen og behov for tiltak for å styrke konkurransen i minst to markeder.	<p>Markedsovervåking Konkurransetilsynet har drevet kontinuerlig markedsovervåking av engrosmarkedet for kraft i samarbeid med NVE som ledd i arbeidet med å avdekke eventuell misbruk av markedsrett.</p> <p>Tilsynet har videre deltatt i STK (samarbeid om tilsyn med kraftmarkedet).</p> <p>Konkurransetilsynet har fattet vedtak om videreføring av opplysningsplikt for erverv av andeler kraftverk og foretak som eier kraftverk i Norge for Statkraft AS for erverv av andeler i kraftverk og foretak som eier kraftverk i Norge med virkning fra 1. januar 2012. Vedtaket gjelder frem til 1. januar 2017.</p>	<p>Det har ikke blitt avdekket misbruk av markedsrett. Det er rimelig å anta at overvåkingsordningen virker avskrekkende.</p> <p>Samarbeidet innebærer nyttig informasjonsutveksling og erfaringsutveksling om kraftmarkedet.</p> <p>Statkraft AS har opplysningsplikt for alle foretakssammenslutninger med, og erverv av andeler i, kraftverk eller foretak som eier kraftverk som ikke omfattes av den lovpålagte meldeplikten etter konkurranseloven § 18. Tilsvarende opplysningsplikt er pålagt Bergenhalvøens Kommunale Kraftselskap AS, Agder Energi AS og Skagerak Energi AS. (V2012-2, 3, 4 og 5.)</p>
	<p>Overvåkningsordningen Konkurransetilsynet har videreført overvåkningsordningen for bruttomarginer i meierisektoren.</p>	<p>Overvåkningsordningen motvirker prisadferd som er til skade for konkurransen.</p>
	<p>Konkurransen i konkurransesituasjonen i det norske drivstoffmarkedet Tilsynet har igangsatt et arbeid for å undersøke konkurransesituasjonen i det norske drivstoffmarkedet. I tillegg til en beskrivelse av markedet vil det bli foretatt en sammenligning av de norske og svenske marginene samt en evaluering av et tidligere vedtak i fusjonen mellom Shell og YX.</p>	<p>I 2012 er det samlet inn et omfattende datamateriale og resultatene av analysene fra disse dataene vil foreligge i første halvår av 2013. Videre er det i 2012 også utført to eksperimenter for å få bedre forståelse av prissyklusene i bensinmarkedet. Resultatene fra disse eksperimentene viser bl.a. at prissyklusene kan være tegn på at det er en fungerende konkurranse i markedet. Det er første gang tilsynet har benyttet seg av eksperimenter for å øke forståelsen av konkurransen i et marked, og kompetansen som er tilført gjennom dette arbeidet vil kunne resultere i at eksperimenter også kan benyttes til studie av andre markeder.</p>

4) Norske interesser skal ivaretas når Konkurransetilsynet behandler regelverkssaker i EØS og EØS enkeltsaker

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
4.1) Tilsynet skal vurdere og rapportere utfallet av de EØS-saker der tilsynet har gitt bistand til overvåkingsorganene i enkeltsaker og vurdere utfallet av sakene i forhold til formålet med merknadene	<p>4.1.1) Konkurransetilsynet skal rapportere til departementet om utfallet i sakene. Tilsynets vurderinger om utfallet i sakene skal følge med i rapporteringen.</p> <p>Konkurransetilsynet har kontinuerlig rapportert til Konkurransopolitisk avdeling i departementet om fremdriften i og utfallet av de enkeltsakene tilsynet har engasjert seg i. Tilsynets vurdering av utfallet har fulgt med rapporteringen i de sakene dette var aktuelt.</p>	<p>Konkurransetilsynet har deltatt i rådgivende komité i en sak for ESA og i høringer og rådgivende komité for utvalgte relevante enkeltsaker i EU. Sakene ble lagt frem for departementet for kommentarer og mandat før møtedeltakelse.</p>
		<p>Norway Post – Privpak, EØS art. 54: Dom falt i EFTA 18. april 2012. Boten ble på 11 112 222,- Euro. Posten måtte betale egne omkostninger og 75 % av ESAs, og dessuten kostnadene til Schenker/Privpak.</p>
		<p>Konkurransetilsynet har løpende meldt aktuelle norske saker etter artikkel 53 og 54 til ESA. Tilsynet har interne rutiner for å prioritere saker der det blir gitt merknader og som sikrer at disse sakene blir evaluert, med tilbakemelding til departementet. Tilsynet har videre interne rapporteringssystem for meldte saker.</p>
	<p>Tilsynet har også kontinuerlig fulgt utviklingen i relevante pågående saker for ESA, og i utvalgte prinsipielle saker for EU.</p>	

4) Norske interesser skal ivaretas når Konkurransetilsynet behandler regelverkssaker i EØS og EØS enkeltsaker

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>4.2) Tilsynet skal aktivt følge regelverksarbeidet i EU/EØS, rådggi departementet og assistere departementet med korrekt implementering av EØS-regelverket. Norske interesser og posisjoner i dette arbeidet skal vurderes</p>	<p>4.2.1. Tilsynet skal følge opp arbeidet med lempningsprogrammer i ECN</p> <p>Tilsynet har fulgt arbeidet med lempningsprogrammer i ECN, og rapportert løpende til departementet.</p> <p>I forbindelse med revisjon av forskrift om lempning av overtredelsesgebyr ser tilsynet hen til reguleringen i ECN Model Leniency Programme.</p>	<p>4.2.1.1 Tilsynet skal innen 30.6.2012 rapportere på status i det pågående arbeidet i ECN med oppfølging av Kommissjonens rapporter om Rfo (EF) nr. 1/2003 og 139/2004 med hensyn til prosess og hvilke temaer som tas opp. Det skal gjøres en vurdering av norske interesser og posisjoner i dette arbeidet</p> <p>Konkurransetilsynet har løpende holdt departementet orientert om arbeidet med prosessuelle endringer og aktuelle tema i EU.</p> <hr/> <p>Konkurransetilsynet har deltatt i alle relevante møter om regelverksendringer i EU, og holdt departementet orientert om agenda i forkant av møtet, og rapportert om regelverksrelevante prosesser i etterkant av møtet.</p>

5) Bidra til at det blir lagt vekt på konkurransehensyn innenfor andre politikkområder der Regjeringen ønsker konkurranse

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
<p>5.1) Saksbehandlingen skal innrettes med sikte på at mottakere av påpekning etter § 9e tar hensyn til merknadene fra tilsynet.</p>	<p>5.1.1 Tilsynet skal iverksette minst en kartlegging innenfor et marked i 2012 for å avdekke om det eksisterer eventuelle konkurranseskadelige virkninger av offentlige reguleringer. Denne kartleggingen kan eventuelt sees i sammenheng med kartleggingen under pkt. 3.1</p> <p>Det har blitt sendt én påpekning etter § 9e i 2012</p> <p>Konkurransetilsynet legger generelt stor vekt på kontakt med mottakere av påpekninger før og etter at påpekningen blir sendt.</p>	<p>5.1.1.1 Tilsynet skal rapportere om resultatene av den kartleggingen som er utført, og om kartleggingen avdekker et behov for en påpekning etter konkurranseloven §9e.</p> <p>Konkurransetilsynet påpekte konkurransebegrensende virkninger av den lovfestede pensjonsordningen for sykepleiere (sykeleierpensjonsordningen), og hvordan denne kan føre til at arbeidsgiverne får større utgifter enn nødvendig med å tilby tjenestepensjon til både sykepleiere og øvrige offentlig ansatte.</p> <p>Konkurransetilsynet ba på denne bakgrunn Arbeidsdepartementet vurdere å iverksette tiltak for å oppheve den kongelige resolusjonen av 22. juni 1962, samt legge oppdraget med driften av sykeleierpensjonsordningen ut på anbud. For det tilfellet at departementet ikke fant grunn til å iverksette de foreslåtte tiltakene ba tilsynet om en redegjørelse for hvordan de konkurransemessige hensyn ville bli ivarettatt. Konkurransetilsynet ba om svar innen 31. august 2012.</p> <p>Konkurransetilsynet mottok svar fra Arbeidsdepartementet 15. oktober 2012. Arbeidsdepartementet ønsket ikke å legge til rette for konkurranse ved å sette driften av sykeleierpensjonsordningen ut på anbud. Dette under henvisning til at partene i pensjonsordningen opplevde at det var usikkerhet forbundet med å overlate driften til en ny leverandør. Arbeidsdepartementet ga imidlertid uttrykk for at konkurransemessige hensyn vil være ett blant flere forhold som det kan være naturlig å se på ved en eventuell fremtidig vurdering av organiseringen av sykeleierpensjonsordningen.</p>
<p>5.2) Saksbehandling skal ellers innrettes slik at konkurransehensyn blir synlige og mottakere av høringsvar tar hensyn til tilsynets merknader</p>	<p>Høringsuttalelser</p> <p>I 2012 har Konkurransetilsynet gitt 12 høringsuttalelser (for 2011 ble det gitt 19 høringsuttalelser).</p>	<p>Konkurransetilsynet har innrettet saksbehandlingen slik at konkurransehensyn blir synlige og mottakere av høringsvar tar hensyn til tilsynets merknader.</p> <p>Et sammendrag av tilsynets høringsuttalelser er gitt i eget vedlegg.</p>

2.2 Brukereffekter

6) Forbrukere og andre etterspørrere skal ha tilstrekkelig informasjon til at etterspørselssiden i markedet fungerer effektivt

Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering
6.1) Tilsynet skal vurdere om det er andre markeder som behøver prisinformasjon for å bedre markedets virkemåte Andre tiltak enn prisinformasjon skal også vurderes	6.1.1) Tilsynet skal vurdere videre organisering av kraftprisdatabasen i lys av anbefalingene som ble gitt i utredningen om samordning av offentlige prisportaler i 2011 Konkurransetilsynet har i samarbeid med Forbrukerrådet utredet mulighet for, og konsekvenser av flytting av Kraftprisoversikten fra Konkurransetilsynet til Forbrukerrådet.	Utredningen konkluderer med at det vil være vesentlige fordeler ved å samordne arbeidet med de offentlige prisportaler i større grad. Det anbefales å overføre ansvaret for Kraftprisoversikten fra Konkurransetilsynet til Forbrukerrådet.
	Kraftprisoversikten Konkurransetilsynet har i 2012 hatt ansvaret for ordinær drift og å svare på henvendelser vedrørende Kraftprisoversikten.	Kraftprisoversikten gjør det lettere for forbrukerne å sammenligne kraftpriser og orientere seg i markedet for å vurdere om det lønner seg å skifte kraftavtale eller kraftleverandør. Kraftprisoversikten hadde en nedgang i antall besøk i 2012 sammenlignet med 2011. Antall totale besøk gikk ned fra ca. 650.000 til 400.000, og unike besøkende fra 350.000 til 220.000. 2012 startet med en mildere vinter enn 2011 og prisene har vært forholdsvis lave i nesten hele 2012, noe som delvis kan forklare nedgangen. Til tross for nedgang i antall besøk, økte ifølge tall fra NVE antall leverandørbytter likevel i 2011. Det kan antas at en stor del av leverandørbytter skjer etter besøk av kraftprisoversikten. Konkurransetilsynet får en rekke telefoner og e-poster fra forbrukere som ønsker hjelp til å finne en billigere avtale for levering av elektrisk kraft. Dette kan for eksempel handle om forbrukere som ikke har tilgang til Internett, brukere som trenger hjelp eller har spørsmål om kraftmarkedet, kraftprisoversikten og de innmeldte prisene. I januar 2012 opprettet tilsynet et eget telefonnummer for denne typen forespørsler. I 2012 ble elsertifikat-ordningen innført. Etter forskrift fra NVE skal elsertifikatkostnad inkluderes i innmeldt pris og påslag, og ikke skilles ut. Innføring av elsertifikat-ordningen har økt antall endringer i innmeldt påslag og pris rundt årsskifte 2011/2012 og 2012/2013. I 2012 la tilsynet inn en fix av en feil rundt årsskiftet som tidligere ble løst manuelt, og i desember 2012/januar 2013 ble kapasiteten av sidene økt for å kunne takle flere samtidige besøkende. Ytterligere teknisk oppgradering av kraftprisoversikten prioriteres ikke før framtidig ansvar av oversikten er avklart. Kraftprisoversikten ble omtalt i 521 artikler i 2012, mot 443 artikler i 2011.
	Ny forskrift om taksberegning Maksimalprisene for drosjekjøring i områder med regulerte priser ble justert	Endringen som trådte i kraft 1. desember 2012 innebærer at de generelle takstene blir økt med i snitt 5 prosent. Drosjene står fritt til å ta lavere priser enn maksimalprisene.

7) Legge til rette for effektiv og forsvarlig saksbehandling i sekretariatet for Klagenemnda for offentlige anskaffelser

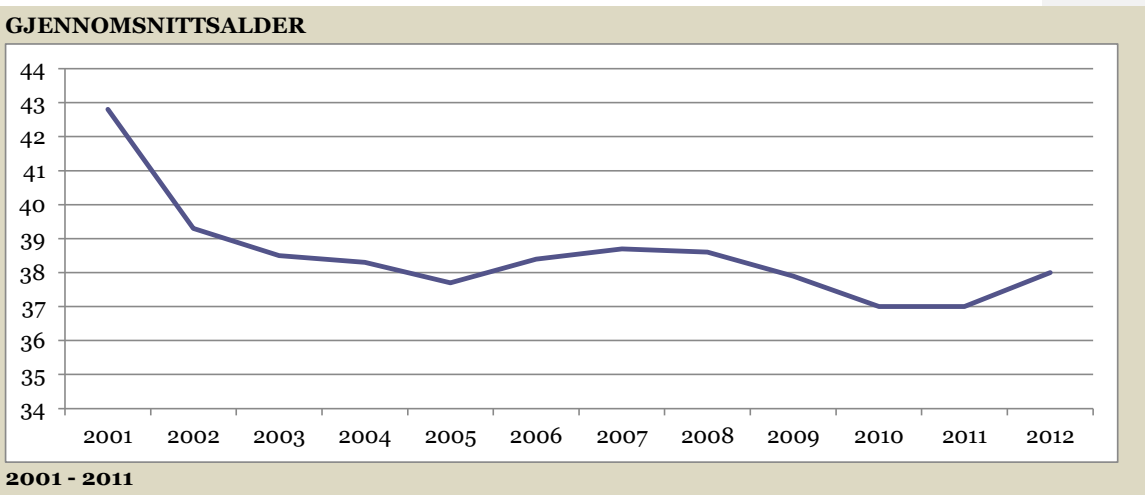
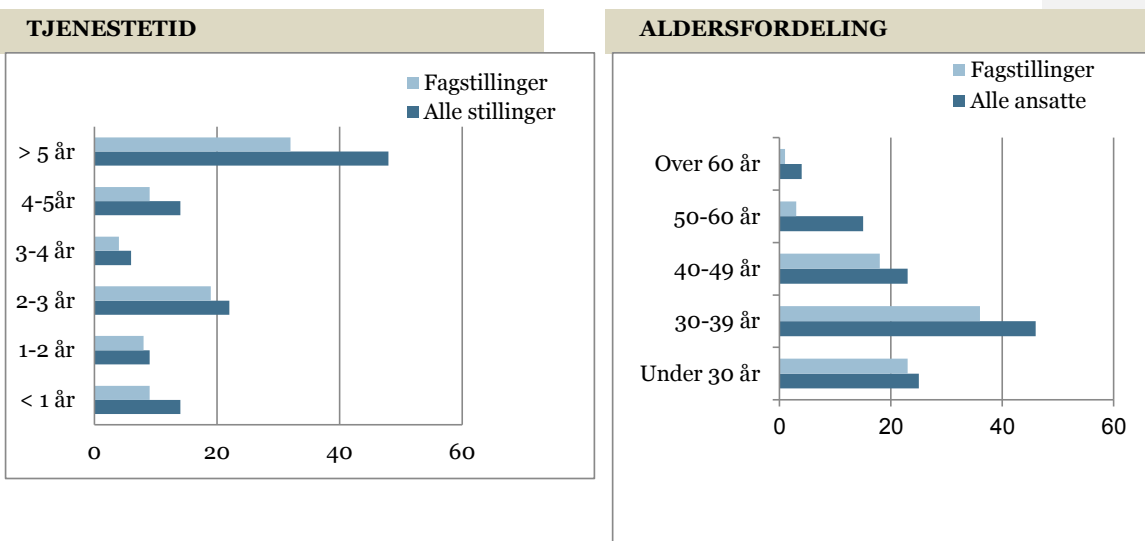
Resultatkrav	Aktivitetskrav/ Aktiviteter	Resultatrapportering																												
7.1) Det skal arbeides for at saksbehandlingstiden i KOFA er så kort som mulig.	<p>7.1.1 Ved behov skal Tilsynet bistå departementet i gjennomgang av KOFAs innretning og rammevilkår. Klagenemnda har realitetsbehandlet 209 saker i år. Av disse ble 87 avvist av klagenemndas sekretariat. Det er i lagt gebyr for ulovlige direkteanskaffelser i 19 saker. Klagenemnda har også bidratt til gjennomgang av Kofas innretning og rammevilkår både gjennom møter med departementet og ved fremskaffing av informasjon. Klagenemnda har avgitt to høringsuttalelser i forbindelse med gjennomgangen av KOFA.</p> <p>Sekretariatet har også på begynt arbeidet med nye nettsider til kofa.no. Nye nettsider skal være på plass innen 1. juli 2012. For å bidra til kunnskap om KOFAs praksis har sekretariatet arrangert heldags fagkonferanse, se mer om dette i KOFAs egen årsmelding.</p>	<p>Saksbehandlingstid Prioriterte rådgivende saker: 65 dager Prioriterte gebyrsaker: 71 dager Rådgivende saker: 405 dager Gebyrsaker: 396 dager</p>																												
	<table border="0"> <tr> <td>Alle innkomne klagesaker</td> <td>234</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td> Prioriterte rådgivende saker</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td> Rådgivende saker</td> <td>152</td> </tr> <tr> <td> Prioriterte gebyrsaker</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td> Gebyrsaker</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>Alle avgjorte klagesaker</td> <td>249</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td> Antall saker med regelbrudd</td> <td>82</td> </tr> <tr> <td> Antall saker uten regelbrudd</td> <td>42</td> </tr> <tr> <td> Antall saker trukket av klager</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td> Antall avviste saker</td> <td>88</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </table>	Alle innkomne klagesaker	234	Prioriterte rådgivende saker	33	Rådgivende saker	152	Prioriterte gebyrsaker	2	Gebyrsaker	47	Alle avgjorte klagesaker	249	Antall saker med regelbrudd	82	Antall saker uten regelbrudd	42	Antall saker trukket av klager	37	Antall avviste saker	88	<p>Gebyr og gebyrsaker Antall saker med ilagte gebyr: 19 Ilagte gebyr totalt: 10,3 MNOK</p>
Alle innkomne klagesaker	234																													
.....																													
Prioriterte rådgivende saker	33																													
Rådgivende saker	152																													
Prioriterte gebyrsaker	2																													
Gebyrsaker	47																													
.....																													
Alle avgjorte klagesaker	249																													
.....																													
Antall saker med regelbrudd	82																													
Antall saker uten regelbrudd	42																													
Antall saker trukket av klager	37																													
Antall avviste saker	88																													
.....																													

Vedlegg 1 – Personal og regnskap

TJENESTETID OG ALDERSFORDELING

I løpet av de siste årene har det vært en kontinuerlig vekst i antall ansatte med lang fartstid i tilsynet. I 2012 var andelen av ansatte i fagstillinger¹ med fartstid over fem år 42 prosent. Ser man tilbake til 2007, da Konkurransetilsynet var relativt nyetablert i Bergen, var det tilsvarende tallet 21 prosent.

Gjennomsnittsalderen i Konkurransetilsynet holder seg relativt stabil mellom 37 og 39 år. I 2012 var snittalderen på 38 år.

¹ Med fagstilling menes økonomer og jurister som arbeider med saker.

LIKESTILLINGSARBEID

Hovedtrenden har vært at det er flere menn enn kvinner i Konkurransetilsynet, men fra 2011 har dette bildet endret seg. I 2012 utgjør kvinner 60 prosent av alle ansatte. Tilsvarende gjelder lederstillinger, hvor 50 prosent av tilsynets toppledere nå er kvinner. Tilsynet har fortsatt en utfordring når det gjelder antall mannlige seniorrådgivere i forhold til antall kvinner. Det er et større antall menn i stillinger som seniorrådgivere mens det på lavere stillingsnivå er flere kvinner.

Likestillingsarbeidet i Konkurransetilsynet utføres i tilknytning til flere områder. Ved intern og eksternt rekruttering har Konkurransetilsynet som personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønnsammensetning. Særlig ved rekruttering til lederstillinger vektlegges et likestillingsperspektiv.

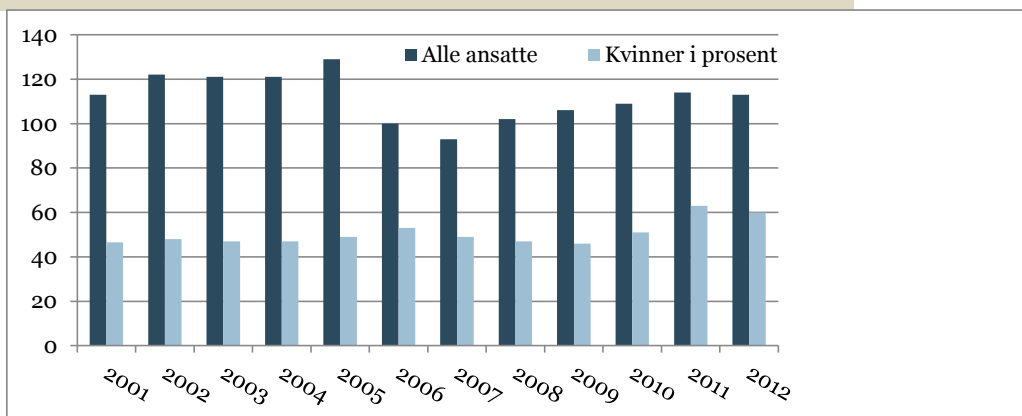
Konkurransetilsynet er opptatt av at alle ansatte får anledning til å utvikle sine individuelle og organisatoriske ferdigheter uavhengig av kjønn, alder, etnisk bakgrunn eller funksjonsevne. Årlige medarbeidersamtaler skal danne grunnlag for tildeling av kompetansemidler. Alle ansatte skal sikres et faglig påfyll, slik at kompetansebehovet dekkes i forhold til arbeidsoppgavene de innehar.

STILLINGSFORDELING OG KJØNN

Konkurransetilsynet har 113 tilsette, inkludert ansatte i permisjon. Tabellen viser stillingsfordelinga i Konkurransetilsynet for kvinner og menn pr. 31.12.2012.

Stilling	Totalt	Kvinner	Menn
Ledere	14	7 (50 %)	7 (50 %)
Seniorrådgivere	47	18 (38 %)	29 (62 %)
Rådgivere	35	25 (71 %)	10 (29 %)
Førstekonsulenter	13	9 (69 %)	4 (31 %)
Konsulenter	2	0 (0 %)	2 (100 %)
Læringer	2	1 (50 %)	1 (50 %)
Totalt	113	60 (53 %)	53 (47 %)

ANTALL ANSATTE OG KVINNEANDEL I PROSENT

TURNOVER

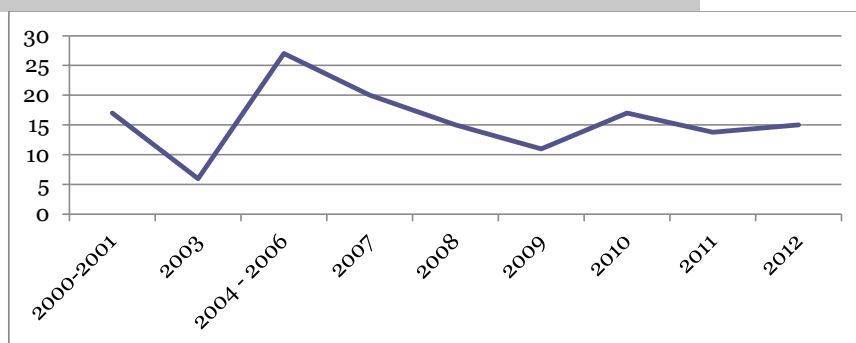
Konkurransetilsynet har stor fokus på å beholde dyktige medarbeidere lengst mulig. Dette er viktig for kvaliteten på det arbeidet som utføres i tilsynet, men også for at man skal kunne arbeide mest mulig effektivt. Tilsynet sitt arbeidsområde er utfordrende og stiller store krav til økonomer og jurister som skal gjennomføre økonomiske analyser og håndtere kompliserte saker i rettsapparatet. En høy turnover medfører også at man må bruke mye tid og ressurser til opplæring.

Etter at Konkurransetilsynet etablerte seg i Bergen og er blitt en mer stabil organisasjon, er det fremdeles en del variasjon i antall ansatte som slutter i løpet av et år. Tilsynet har hatt en årlig turnover på over 10 prosent siden flyttingen til Bergen. Fra 2009 til 2012 har tilsynet hatt en turnover på henholdsvis 11, 17, 14 og 15 prosent. Turnover for fagstillinger er betydelig større enn for administrative stillinger, og det er flere jurister enn økonomer som slutter.

Konkurransetilsynet er en kunnskapsbedrift med høyt kompetente medarbeidere hvor mange er svært ettertraktet i arbeidsmarkedet. Det vil derfor være en utfordring i årene fremover å finne frem til tiltak som vil få flere ansatte til å bli en lengre periode i tilsynet.

Konkurransetilsynet beregner turnover ved å se på hvor mange som har sluttet i løpet av et år i forhold til hvor mange som var ansatt i begynnelsen av året.

TURNOVER 2000 - 2012

Turnover fordelt fra 2000 – 2001 viser nedleggelse av regionapparatene. 2004 – 2006 viser perioden hvor Konkurransetilsynet flyttet til fra Oslo til Bergen.

LØNNSFORDELING

Konkurransetilsynet har som målsetting å ha så like lønnsvilkår som mulig for menn og kvinner. Dette gjelder både lønnsfastsettelse ved tilsetting og under lokale lønnsforhandlinger. Det er relativt små forskjeller i lønn mellom kvinner og menn med lik erfaring og kompetanse i tilsynet. Ulikheten i virksomheten som helhet skyldes at det er flere menn med lang ansiennitet enn kvinner i ledende og høyere stillinger.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner i prosent av gjennomsnittlig lønn for menn (fastlønn) i utvalgte stilling pr. 31.12.2012.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner i prosent av gjennomsnittlig lønn for menn i utvalgte stillinger pr 31.12.2012	
Toppledelse	96 %
Mellomledere	92 %
Seniorrådgivere	100 %
Rådgivere	97 %
Førstekonsulenter/Konsulenter	104 %

KOMPETANSE

Konkurransetilsynet legger stor vekt på at de ansatte skal ha gode vilkår for videreutvikling. Konkurransetilsynet er en virksomhet hvor de fleste medarbeiderne har høyere utdanning på minst master nivå. Noen ansatte har også doktorgrad. 84 prosent av alle ansatte har høyere utdanning. 70 prosent har høyere utdanning som jurist eller økonom med mastergrad. I løpet av de siste årene har tilsynet også mange jurister og økonomer som har opparbeidet seg betydelig kompetanse innen konkurranserett og konkurranseøkonomi.

	Totalt		Kvinner		Menn	
Samfunns- og siviløkonomer	32	28 %	13	41 %	19	59 %
Jurister	47	42 %	28	60 %	19	40 %
Annen høyere utdanning	16	14 %	8	50 %	8	50 %
Utdanning av lavere grad	18	16 %	11	61 %	7	39 %
Totalt	113	100,00 %	60	53 %	53	47 %

Nyansatte i Konkurransetilsynet får opplæring gjennom å løse saker, delta på undervisningstilbud og egne studier. Videre blir det gitt grunnleggende konkurransefaglig opplæring i egen regi med interne og eksterne foredragsholdere, samt utvikling av spisskompetanse innen konkurranseøkonomi og konkurranserett i eksternt regi.

Tilsynet har i flere år vektlagt gode utviklingsprogram for ledere. De fleste ledere i Konkurransetilsynet har deltatt på AFF sitt Solstrandkurs for nye og unge ledere. Konkurransetilsynet har også brukt betydelige ressurser til kompetansehevende tiltak i tilknytning til etterforskning.

Konkurransetilsynet brukte i underkant av fire prosent av det totale budsjettet til kompetanseheving i 2012, i overkant av kr 30.000,- pr. ansatt.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Konkurransetilsynet skal arbeide systematisk med HMS for å sikre trygge arbeidsforhold og likebehandling i virksomheten. Gode resultater innen helse-, miljø og sikkerhet krever et sterkt ledelsesengasjement og systematisk samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten. Konkurransetilsynet vektlegger et arbeidsmiljø som er helsefremmende og preget av trygghet, åpenhet og respekt. Konkurransetilsynet fokuserer på helsetiltak til det beste for den individuelle arbeidstaker og til det beste for virksomheten. Ved et systematisk HMS-arbeid vil bedriften beskytte de ansattes helse og arbeidsmiljø.

I 2012 har man gjennomført en rekke aktiviteter og tiltak. Tilsvarende som i 2011 ble det avholdt opplærings- og oppfriskningskurs i hjertestarter og bruk av denne. I tillegg ble det avholdt førstehjelpskurs for alle ansatte. Arbeidstakerne i Konkurransetilsynet får jevnlig opplæring i ergonomi og gjennomgang av kontorarbeidsplassene.

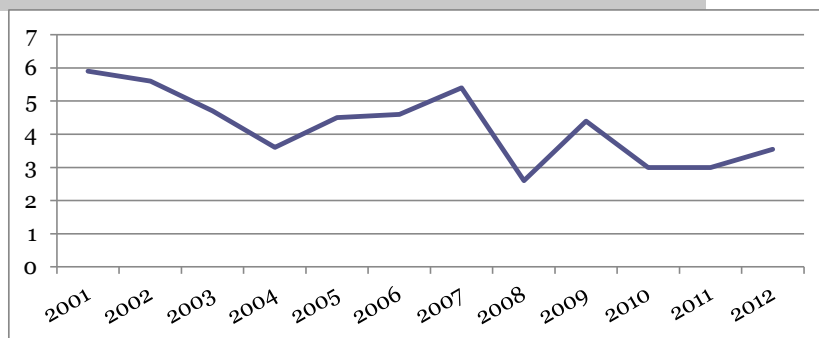
Tiltaket som ble iverksatt i 2011 rettet for gravide arbeidstakere, er videreført i 2012. Tiltaket gjør det mulig for gravide ansatte å få en samtale på arbeidsplassen med jordmor, slik at man kan komme frem til tiltak som gjør det mulig for den gravide å være i arbeid under graviditeten.

I henhold til "Avtale om inkluderende arbeidsliv" og AMU – vedtak skal Konkurransetilsynet tilby IA-plass til kandidater fra NAV. Våren 2012 har en kandidat fra NAV innehatt IA-plass hos Konkurransetilsynet, for utprøving av sine arbeids- og funksjonsevner i det ordinære arbeidsliv.

Som et seniorpolitisk tiltak gis ansatte over 62 år tilbud om å ta ut 14 dager tjenestefri. Dette for å utsette avgangsalderen for eldre arbeidstakere, øke verdiskapningen i samfunnet og for at Konkurransetilsynet skal kunne dra nytte av den kompetanse og erfaringen seniorarbeideren sitter inne med.

Konkurransetilsynet har i 2012 oppnådd målsettingen om et sykefravær på under 5 prosent, og hadde et sykefravær på 3,5 prosent. Dette er oppgang i forhold til sykefraværet for 2011 som var på 3 prosent. Årsaken til økningen er kjent og tilsynet har fokus på helsetiltak for å følge opp dette.

SYKEFRAVÆR I PROSENT 2001-2012

REGNSKAP KONKURRANSETILSYNET KAP 1550 POST 01 - ORDINÆR DRIFT

Note	2010	2011	2012
MIDDEL			
Overføringer fra forrige år	535 000	2 390 000	2 327 000
Bevilgninger iht. tildelingsbrev	80 934 000	83 707 000	83 179 000
Tilleggsbevilgninger	0	0	0
Kompensasjon for lønnsoppgjør	1 463 000	684 000	1 714 000
Refusjoner	1	2 424 000	2 558 000
Til disposisjon	85 356 000	89 339 000	90 575 000
FORBRUK			
LØNNSUTGIFTER			
Markedsovervåkning	42 877 000	44 131 000	48 552 000
Informasjon	1 315 000	1 966 000	2 900 000
Administrasjon	11 278 000	12 286 000	11 996 000
Sum lønnsutgifter	55 470 000	58 383 000	63 448 000
VARER OG TJENESTER			
IT og arkiv	8 426 000	8 382 000	6 596 000
Informasjon	915 000	1 148 000	1 124 000
Lokaler	8 819 000	8 365 000	7 704 000
Kompetanse	3 053 000	3 595 000	3 520 000
Rekruttering	134 000	520 000	371 000
Reiser og møter	2 608 000	2 437 000	3 268 000
HMS-tiltak	642 000	641 000	692 000
Andre driftsutgifter	2 899 000	3 542 000	3 475 000
Sum varer og tjenester	27 496 000	28 630 000	26 750 000
Sum forbruk	82 966 000	87 013 000	90 198 000
Saldo	2 390 000	2 326 000	377 000
Inntekter gebyr konkurranseloven (kap. 4550 post 03)			
	2010	2011	2012
Overtredelsesgebyr	150 000	1 300 000	1 325 000

Formatert: Norsk (nynorsk)

Regnskapsoppsett kap. 1550 post 23 - KOFA

	Note	2010	2011	2012
MIDDEL				
Overføringer fra forrige år		53 000	0	21 000
Bevilgninger iht. tildelingsbrev		5 387 000	5 554 000	7 726 000
Tilleggsbevilgninger		2 000 000	2 000 000	990 000
Belastningsfullmakt FAD kap1500 post 21	2	2 400 000	4 500 000	2 000 000
Fullmakt til å overskride				
bevilgningene mot merinntekt	3	148 000	151 000	174 000
Refusjoner	1	80 000	391 000	277 000
Til disposisjon		10 068 000	12 596 000	11 188 000
FORBRUK				
Lønnsutgifter		9 222 000	9 554 000	8 719 000
Varer og tjenester		880 000	1 939 000	2 014 000
Sum forbruk		10 102 000	11 493 000	10 733 000
Saldo		-34 000	1 103 000	455 000

Inntekter KOFA-gebyr (kap 4550 post 02 og 04)

	2010	2011	2012
Budsjett	217 000	224 000	1 106 000
Gebyrer	50 254 000	9 041 000	9 966 000
Mindre-/Merinntekt	50 037 000	8 817 000	8 860 000

Note 1: Refusjoner av fødsels- og sjukepengene, samt refusjoner ifm arbeidsmarkedstiltak og lærlinger

Note 2: Tilleggsbevilgningen til KOFA ble gitt for å øke kapasiteten ved behandling av klagesaker slik at restansene og at saksbehandlingstiden ble redusert, det ble også gitt fullmakt til å belaste FAD sitt kapittel og post i 2012 med inntil 2,0 mill.kr.

Note 3: Konkurransetilsynet benyttet i 2012 en fullmakt til å overskride driftsbevilgningene på kap 1550 post 23 -KOFA med inntil to prosent av bevilgningen på posten mot tilsvarende merinntekt på kap 4550 post 02 (KOFA-gebyr). Etter denne fullmakten kunne tilsynet overskride budsjettet med inntil kr 174 000 i 2012.

Andre driftsutgifter omfatter bl.a. kontorrekvesita, aviser, porto, ventelønn og konsulenttjenester

Vedlegg 2 - Felles føringer for virksomheter under FAD

IKT-området - Status for IT og Informasjonsforvaltning i 2012

Sikkerhet

Konkurransetilsynet har byttet ut sin eksterne e-post tjener, slik at kryptert sikker e-post kan sendes til våre samarbeidspartnere. Videre har spam filter og antivirus løsning blitt oppgradert.

Rutiner, ROS analyse og sikkerhetspolicy har også vært viktige elementer i tilsynets arbeid på sikkerhetsområdet i 2012. Dette arbeidet vil fortsette i 2013.

Større oppgraderinger av systemer

IT-avdelingen har i 2012 vært engasjert med å implementere nytt arkiv- og saksbehandlersystem i samarbeid med arkivavdelingen, samt å etablere et konsept for drift av dette.

Etterforskningsavdelingens datalab er oppgradert til siste versjon av FTK. Systemet er også oppgradert både med lagring og med mer regnekraft.

Konkurransetilsynets virtuelle plattform er også oppgradert (versjon 5). I den forbindelse har IT-avdelingen kurset nøkkelpersoner.

Rutiner/prosedyrer/administrativt

Konkurransetilsynet har fortsatt arbeidet med å fornye/oppdatere rutiner, prosedyrer, sikkerhetspolicy osv. som et resultat av IKT revisjonen.

Videre har det blitt gjennomført anbudskonkurranser for både nytt adgangssystem og for innkjøp av IKT-relaterte produkter (varer og tjenester) knyttet til maskinvare, servicelicenser og konsulentbistand.

Lokaler

IT-avdelingen har brukt mye ressurser på å tilrettelegge arbeidsplasser, møterom og datanett etter en stor ombygging av tilsynets kontorlokaler i 2. etasje i Telegrafbygningen. I forbindelse med at Oslokontoret er flyttet fra 8 etasje til 2 etasje er det tilrettelagt for ny kommunikasjonsløsning, printerløsning og nettverkløsning.

Lærling

Konkurransetilsynet har ansatt ny IKT-lærling for de to neste årene. IT-avdelingen er videre oppbemannet med en stilling som i over ett år har stått ubesatt pga sykdom.

Grønn Stat

Arbeidet med innføring av Grønn Stat i Konkurransetilsynet inngår som en del av det ordinære arbeidet med utforming av resultatmål for tilsynets virksomhet. Det overleveres årlige rapporter vedrørende status i arbeidet.

Transport – videomøter

Konkurransetilsynet har lagt til rette for en aktiv bruk av videomøter. Ansatte skal alltid vurdere bruk av videomøte framfor å reise til andre byer for å delta på møte der. Videomøter er godt innarbeidet i tilsynet, men det vil fortsatt være stort fokus på å ivareta denne praksisen. Videomøte med andre virksomheter forutsetter at disse også har møterom med videoutstyr, og bruken av videomøter vil sannsynligvis kunne utvides ytterligere når flere har installert slikt utstyr.

Avfall

For å redusere avfallsmengden fokuseres det på en rekke tiltak. Man søker å produsere minst mulig avfall, kjøpe varer med minst mulig avfall, og gjenbruk. I tillegg ønsker Konkurransetilsynet å knytte til seg leverandører som er med i godkjente returordninger for levering av avfall på en forsvarlig måte.

Avfallsmengden fra Konkurransetilsynets virksomhet er beskjeden. Det er imidlertid gjennomført en del tiltak på dette området i tilknytning til returordninger for papir, datautstyr og elektriske produkter. I 2012 skiftet tilsynet leverandør av adgangskontroll og alarmtjenester etter en anbudskonkurranse. I denne forbindelse ble utstyr bl.a. alle kortlesere levert tilbake (solgt) for gjenbruk til den tidligere leverandør av disse tjenestene. Gjenbruk av datautstyr blir alltid vurdert før man sender brukt utstyr til returordning.

Konkurransetilsynet har tatt i bruk systemløsninger med innebygde elektroniske rutiner for inngående post, fakturabehandling og elektronisk reiseregningssystem. Dette bidrar til å redusere forbruket av papir. I 2010 ble det innført et nytt system for å redusere omfanget av printerutskrifter – såkalt ”sikker print”. Dette har bidratt til å redusere forbruk av papir. De ansatte må foreta en aktiv handling for å aktivere utskriften. Det er også innført dobbeltsidig utskrift som standard ved all kopiering og utskrift. Dette tiltaket alene vil bidra til å redusere papirforbruket vesentlig i forhold til dagens nivå. I tillegg vil man redusere bruken av tonere og mindre slitasje på printere.

Energi

Målet med å fokusere på energi er å bruke minst mulig energi samt å redusere bruken av energi fra ikke-fornybare energikilder. Ved årsskiftet 2009/2010 koblet huseier seg til fjernvarmeopplegg i Bergen. Først erstattet fjernvarmen bruk av el – kjele for oppvarming av vann til radiatorer. Fra slutten av 2010 benyttes også fjernvarme til oppvarming av luft i ventilasjonsanlegget og erstatter varmpumper til dette formål.

Tilsynets kontorlokaler er utstyrt med moderne løsninger for optimalisering av energibruk. Dette innebærer at temperatur og ventilasjon reguleres automatisk, med senkning av temperaturen på kvelds- / nattetid og i helgene. I tillegg slås alt lys i lokalene av etter kl. 19.00, og dette gjelder også i helgene. Lys som blir slått på i dette tidsrommet blir automatisk slått av etter en viss tid.

I lokalet Konkurransetilsynet leier er det betydelig potensiale for energisparing ved utbedring av vinduer som er gamle og til dels utette. Utbedringer har bydd på visse utfordringer da bygget er fredet. Utleier har nå varslet at forslaget om stifting av vinduer er godkjent, og at det vil skje i løpet av 2013.

Innkjøp

Konkurransetilsynet ønsker å legge til rette for innkjøp av miljøvennlige produkter og tjenester, og vil gi klare signaler til næringslivet om at statlige innkjøpere foretrekker miljøvennlige produkter.

I forbindelse med anbud på renhold av Konkurransetilsynets lokaler i 2012, ble det stilt tilsvarende krav til leverandørene om innhold i benyttede produkter og å minimalisere forbruk knyttet til rengjøringsmidler, vann og plastposer med mer. I leveranser knyttet til datautstyr og elektriske installasjoner stilles det krav om at leverandørene skal være medlem av godkjent returordning.

REKRUTTERING

Tilsynet har god tilgang på kvalifiserte søkere, både når det gjelder økonomer og jurister. Det er noe mer utfordrende å rekruttere personer med lang erfaring i konkurranserett, og økonomer og jurister med ledererfaring.

Konkurransetilsynet hadde i løpet av 2012 tolv eksterne stillingskunngjøringer. Til sammen 351 personer søkte. Det ble totalt ansatt 22 personer hvorav 13 kvinner og 9 menn. Av disse var det to administrative stillinger, samt to lærlinger. Flere av søkerne har oppgitt annen nasjonalitet enn norsk, samt krysset av for innvandrerbakgrunn. Ingen søkere har oppgitt at de har nedsatt funksjonsevne. 17 ansatte sluttet i 2012 og totalt 10 ansatte var ute i fødselspermisjon eller omsorgspermisjon ved utgangen av 2012.

Konkurransetilsynet har i 2012 deltatt på fagdager ved Universitetet og NHH, handelshøyskolen i Bergen. Studenter fra universitet og høyskoler har også besøkt tilsynet. Tiltakene er en god måte å komme i kontakt med studenter og andre som ønsker å jobbe i tilsynet. Det er gode tilbakemeldinger på slike arrangementer, noe som tyder på at Konkurransetilsynet er en attraktiv arbeidsgiver. Antall søkere stadfester dette.

Konkurransetilsynet tar inn sommervikarer og trainee-er i kortere perioder for å gi et innblikk i tilsynet sitt arbeid, og for å øke interessen for å arbeide i tilsynet når studiene er avsluttet. Det var 122 personer som søkte på sommerjobbene i 2012.

Rekruttering av innvandrere

Konkurransetilsynet har flere medarbeidere med innvandrerbakgrunn. Konkurransetilsynet har også som mål å øke antallet medarbeidere med innvandrerbakgrunn. Det er likevel få innvandrere som søker stilling i Konkurransetilsynet, selv om det går fram av utlysingen at innvandrere blir oppfordret til å søke. Antall ansatte med innvandrerbakgrunn har økt i 2010-2012.

Rekruttering av lærlinger

Konkurransetilsynet tok inn to lærlinger høsten 2012 i tilknytning til kontorfaget og IKT. Lærlingene er i Konkurransetilsynet i to år før de tar et avsluttende fagbrev.

Konkurransetilsynet ble i 2008 godkjent som lærlingebedrift av Hordaland fylkeskommune. Konkurransetilsynet har etablert en god ordning for lærlingene, med både fagansvarlige og instruktører. Våren 2012 hadde tilsynet en lærling som var ferdig utdannet med gode resultater.

Vedlegg 3 – Høringsuttalelser 2012

Forslag til bestemmelser om land-for-land rapportering

Finansdepartementet sendte 7. desember 2011 EU-kommisjonens forslag til nytt konsolidert regnskapsdirektiv på høring. Forslaget inneholder nye regler for årsregnskap, konsolidering av regnskap, samt "relaterte rapporter" for visse foretak, herunder såkalt land-for-land rapportering. Direktivforslaget er EØS-relevant. Hovedformålet med det nye direktivet synes å være å oppnå en bedre transparens mht pengeflyten i vid forstand for store selskaper innen utvinningsindustrien. Med utbetalinger menes blant annet skatteinnbetalinger, royalties, lisensavgifter m.m. Formålet med reguleringen er blant annet å gjøre myndighetene i de land foretakene opererer ansvarlige for bruken av inntekter fra sine naturressurser, samt for å fremme gode styresett. Ved økt gjennomsiktighet håper man å kunne motvirke og avdekke korrupsjon samt skatteunndragelse og kreativ skatteplanlegging. Hovedhensynene er altså ikke primært konkurransehensyn. Dette er heller ikke det som uttrykkelig er fremhevet i direktivet. Når dette er sagt, er det viktig å peke på at de formål og de tiltak direktivet legger opp til, kan ha en viktig indirekte betydning for konkurransen i de ulike markedene. Konkurransetilsynet vil denne forbindelse særlig fremheve to forhold: Den mest effektive konkurransen skjer under åpne forhold hvor konkurranseparametrene er tydelige, reelle og transparente. Det er viktig at rammevilkårene er like og gjennomsiktige. Et annet forhold er etterforskning av brudd på konkurransebestemmelsene. Mange alvorlige brudd på bestemmelsene skjer i internasjonal regi og av multinasjonale selskap med kompliserte selskapsstrukturer. Konkurransemyndigheter samarbeider både i etterforskning og oppfølging over landegrensene. Igjen er tilgangen til korrekte og "reelle" opplysninger særdeles viktig, ikke minst for å følge beslutnings- og pengeflyten. I så måte vil direktivforslaget kunne gi positive bidrag til å klarlegge faktum.

Høringsnotat om gjennomføring av EU-direktiv om revidering av kvotesystemet for perioden 2013-2020 – forslag til endringer i klimakvoteloven og – forskrift

Miljøverndepartementet har i brev av 22. desember 2011 sendt på høring et forslag til lov- og forskriftsendringer som gjennomfører EUs reviderte kvotedirektiv og tilhørende underordnede rettsakter. Konkurransetilsynet er generelt av den oppfatning at EUs kvotehandelssystem er et effektivt virkemiddel i arbeidet for å redusere utslipp av klimagasser på en styrings- og kostnadseffektiv måte. Det gir også forutsigbare rammer for bedriftene. Dette har tilsynet uttrykt ved flere tidligere høringsuttalelser, knyttet til kvotesystemets tidligere faser. Utvidelse av kvotesystemets virkeområde har Konkurransetilsynet også tidligere stilt seg positiv til, blant annet i vår høringsuttalelse til Miljøverndepartementet av 16. mai 2008. Konkurransetilsynet er altså positiv til innlemmelse av direktivet uten materielle tilpasninger. Det kan dog minnes om at Konkurransetilsynet i tidligere høringsuttalelser også har uttalt at vi sluttet oss til regjeringens målsetting om å arbeide for at EUs kvotesystem etter 2012 skal baseres på at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter, og at alle kvotepliktige må betale full markedspris for utslippkvoter. Det reviderte kvotedirektivet innebærer at det fortsatt tildeles vederlagsfrie kvoter. Gitt denne realitet er det viktig at tildelingsreglene for vederlagsfrie kvoter er harmonisert. Et konkurransebegrensende samarbeid mellom kjøpere ved auksjonering av utslippkvoter på en nasjonal plattform vil kunne rammes av norsk konkurranselov. Konkurranselovens § 10 forbyr konkurransebegrensende avtaler mellom foretak. Et konkurransebegrensende samarbeid ved auksjonering av utslippkvoter vil kunne betraktes som en formålsovertredelse av konkurranselovens § 10, og straffes med overtredelsesgebyr. Aktørene som deltar ved en auksjon av klimakvoter har et klart selvstendig ansvar for å forholde seg til norsk konkurranselov. Konkurransetilsynet vil likevel peke på at både Post- og teletilsynet og Statens Landbruksforvaltning har funnet det nødvendig at aktørene som deltar i auksjonene for henholdsvis frekvenser og tollkvoter også undertegner en erklæring om at inngitte bud er fastsatt helt uavhengig av konkurrenter ("Certificate of Independent Bid Declaration" - CIBD)

Utredning av litteratur- og språkpolitiske virkemidler

Konkurransetilsynet er av den oppfatning at bokavtalen er konkurransebegrensende og til skade for forbrukerne, både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. Tilsynet mener derfor at bokbransjens unntak fra konkurranseloven bør fjernes. En boklov som omfatter hele bransjen og alle formater vil ytterligere forsterke de negative virkningene bokavtalen i dag medfører. Sammenlignet med land med liberaliserte bokbransjer synes prisene på bøker i Norge å være betydelig høyere. Konkurransetilsynet har som et eksempel sammenlignet bokpriser i Sverige og Norge der prisen på bøker i Norge er mellom to og tre ganger så høy som i Sverige på både innbundne og pocketbøker. Prisene er også betydelig høyere på e-bøker i Norge sammenlignet med Sverige. Konkurransetilsynet har forståelse for ønsket om å bidra til mangfold og bevare det norske språk gjennom bruk av ulike kulturpolitiske virkemidler. Bokavtalen gir imidlertid uheldige konkurransemessige utslag og tilsynet vil anbefale at det brukes mest mulig målrettede virkemidler for å oppnå konkrete kulturpolitiske formål.

Forslag om å øke klagegebyret i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA)

For å sikre at anskaffelsesregelverket håndheves på en effektiv og forsvarlig måte, er det behov for at KOFA tilføres ytterligere ressurser. En innføring av et klagegebyr på 1000 kroner for mulige ulovlige direkte anskaffelser samt en økning av behandlingsgebyret for øvrige saker til 8000 kroner vil i utgangspunktet kunne bidra til dette. På den annen side vil de foreslåtte endringene kunne ha uheldige virkninger, ettersom terskelen for å melde en sak til KOFA blir høyere. KOFA kan på denne måten miste sin status som et lavterskeltilbud, noe som igjen kan bidra til at nemda mottar færre klager og regelverket blir mindre effektivt. Dette gjelder særlig forslaget om å innføre et gebyr på 1000 kroner for klager fra tredjeparter som mener at det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse. Det er sannsynlig at flere i denne gruppen ikke vil ta kostnaden med å bringe saken inn for KOFA. Følgelig vil det kunne bli vanskeligere for klagenemnda å få kunnskap om en av de mest alvorlige formene for brudd på innkjøpsregelverket. Sistnevnte tilsier i seg selv at forslaget bør forkastes. Når det gjelder øvrige saker, der klagen fremsettes av en part, kan et visst gebyr forsvares. Tilsynet er imidlertid spørrende til om et gebyr på 8.000 er for høyt, og mener at det bør vurderes et lavere gebyr for å legge til rette for at KOFA forblir et lavterskeltilbud.

Forslag til nytt regelverk for kassasystemer – utredning om endringer i bokføringsregelverket

Finansdepartementet har i brev av 15. februar 2012 sendt Skattedirektoratets utredning "Nytt regelverk for kassasystemer" på høring. Skattedirektoratet foreslår i utredningen nye regler for kassasystemer i bokføringsloven og bokføringsforskriften, samt i ny kassasystemlov med tilhørende forskrift. Bakgrunnen for forslagene er at det gjeldende regelverket i for liten grad inneholder konkrete krav til kassasystemers funksjonalitet og oppbygging, og at dette gjør det vanskelig for myndighetene å føre kontroll med virksomheter som driver kontantsalg. Dette bidrar igjen til at manipulasjon av kassasystemer er et stadig økende problem, og at store beløp innenfor kontantsalg ikke blir innberettet til skatte- og avgiftsmyndighetene. Konkurransetilsynet viser til at de foreslåtte endringene blant annet er ventet å ville bidra til forbedrede konkurranseforhold i de delene av næringslivet der det skjer kontantsalg, og finner på dette grunnlag mer overordnet å kunne uttrykke støtte til de forslagene som er fremmet i utredningen. Konkurransetilsynet peker videre på at Skattedirektoratet har valgt en regelbasert løsning ved utformingen av forslaget til nytt regelverk, og slutter seg til Skattedirektoratets vurdering av at en slik løsning er å foretrekke fremfor en teknisk løsning. Konkurransetilsynet legger til grunn at en regelbasert løsning er å anbefale ut fra et konkurransemessig perspektiv. Med en regelbasert løsning vil de ulike systemleverandørene stå fritt til å velge teknisk løsning, så lenge denne oppfyller funksjonskravene i lov/forskrift. Det vil dermed være potensielt flere som til enhver tid kan konkurrere om å levere en løsning som innfrir kravene i regelverket.

NOU 2012:7 – Mer effektiv konkurranselov

Konkurransetilsynet inngav 16. mai 2012 merknader til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets høring vedrørende Konkurranselovutvalgets utredning NOU 2012: 7 Mer effektiv konkurranselov av 14. februar 2012. Konkurransetilsynet er gjennomgående positive til de forslagene som er fremmet av utvalget, og mener at utvalgets forslag vil bidra til en mer effektiv praktisering og håndheving av konkurranseloven på sentrale områder. Tilsynet er imidlertid uenig med utvalget på to punkter. Dette gjelder utvalgets forslag om en betydelig heving av terskelverdiene for meldeplikt av foretakssammenslutninger og utvalgets forslag om å innføre en konsumentvelferdsstandard ved behandling av foretakssammenslutninger. Konkurransetilsynet peker i høringsuttalelsen blant annet på at tilsynet ønsker velkommen forslaget om at en sak skal kunne avsluttes mot at foretakene forplikter seg til å etterleve bestemte vilkår som avbøter de konkurransemessige bekymringene saken reiser, og tilsynet er videre positiv til utvalgets forslag når det gjelder lempningsordningen. Konkurransetilsynet synes generelt at forslagene fra utvalget på en god måte ivaretar hensynene til effektivitet på den ene side og hensynet til rettssikkerhet og forutberegnelighet på den annen side. Flere av forslagene vil dessuten kunne legge til rette for økt grad av dialog mellom tilsynet og sakens parter samt større grad av fleksibilitet i saksbehandlingen.

Forslag til overføring av driftsansvaret for jernbanegodsterminaler

Samferdselsdepartementet har hatt på høring Jernbaneverkets utredning av overføring av driftsansvaret for jernbanegodsterminaler. Samferdselsdepartementet viser i høringsbrevet til at CargoNet i dag eier de største jernbanegodsterminalene, i tillegg til å være det dominerende godstogselskapet. Konkurransetilsynet er av den oppfatning at gjeldende organisering og eierskap på godsterminaler innebærer konkurranse på ulike vilkår i godstransportmarkedet. Som eier av terminaler og godstogselskap oppnår CargoNet et konkurransefortrinn i markedet. Konkurrenter i godstransportmarkedet er videre avhengig av å inngå avtale med CargoNet for å få tilgang til selskapets terminaler. Det er prinsipielt uheldig at CargoNet som aktør i godstransportmarkedet avgjør slik tilgang, og tilsynet støtter på denne bakgrunn Jernbaneverkets forslag om overføring av driftsansvaret.

Forslag om opphevelse av fullsortimentskravet for legemiddelgrossister og tiltak for å sikre forsyningsikkerheten for legemidler

Konkurransetilsynet gir i høringsuttalelsen støtte til forslaget fra Statens legemiddelverk om å fjerne fullsortimentskravet for legemiddelgrossister.

Forslag om endringer i medieierskapsloven

Kulturdepartementet har hatt på høring forslag om endringer i medieieierskapsloven. Endringsforslagene har sin bakgrunn i en rapport fra en arbeidsgruppe som ble nedsatt av regjeringen i 2011 for å gjennomgå medieieierskapsloven. Konkurransetilsynet mener det er uheldig at arbeidsgruppens mandat ikke har omfattet spørsmålet om medieieierskapsloven bør oppheves. Etter tilsynets oppfatning er det ikke i tilstrekkelig grad vist at en egen medieieierskapslov er nødvendig for å sikre meningsmangfold og pluralisme. Flere store fusjonssaker på medieområdet viser at konkurranseloven har en overlappende funksjon i forhold til å motvirke konsentrasjon og opprettholde eierskapsmangfold. Myndighetene har i tillegg en rekke andre virkemidler tilgjengelig som kan bidra til meningsmangfold og pluralisme på medieområdet. Et annet tungtveiende argument er at det er store regulatoriske kostnader for aktørene og myndighetene knyttet til å håndheve både medieieierskapsloven og konkurranseloven parallelt på medieområdet. Konkurransetilsynet mener således det er gode grunner til å stille spørsmål ved om medieieierskapsloven slik den utøves og praktiseres i dag er et nødvendig virkemiddel. Konkurransetilsynet vil i sin håndheving av konkurranseloven også være opptatt av både menings- og innholdsmangfold. Konkurransetilsynet erkjenner at det ikke er fullt overlapp mellom de målsettinger man ønsker å oppnå gjennom håndheving av medieieierskapsloven og det som kan oppnås gjennom håndheving av konkurranseloven. I praksis vil det likevel være et meget stort overlapp i håndhevingen av de to regelverkene siden også medieieierskapsloven fokuserer sterkt på eierkonsentrasjon som begrunnelse for å forby transaksjoner. Eventuelle gjenværende forskjeller i anvendelsene av de to regelverkene kan imøtekommes ved å vurdere om Konkurransetilsynets håndheving på medieområdet bør styrkes, og om det er nødvendig med tilpasninger i det øvrige virkemiddelapparatet.

Varsel om vedtak om virkemidler i grossistmarkedet for full og delt tilgang til faste aksessnett og grossistmarkedet for bredbåndsakssess

Konkurransetilsynet kommenterte 2. november 2012 Post- og teletilsynet (PT) sin høring vedrørende varsel om vedtak i grossistmarkedet for full og delt tilgang til faste aksessnett og grossistmarkedet for bredbåndsakssess. PT har i varsel om markedsanalyse for de to ovennevnte markedene konkludert med at LLUB- og bredbåndsakssess utgjør to separate produktmarkeder. Markedsavgrensningen er teknologinøytral og skiller ikke mellom bredbåndprodukter med ulike aksess teknologier (for eksempel bredbånd med kobber og fiber som framføringsmedium). De respektive markedene er geografisk avgrenset til Norge. Både i LLUB- og bredbåndsakssessmarkedet varsler PT at Telenor ASA (Telenor) vil bli pålagt pris- og regnskapsregulering samt forpliktelser om ikke-diskriminering og transparens. Reguleringen vil omfatte LLUB- og bredbåndsakssess med kobber og fiber som framføringsmedium. Hovedsakelig skiller den varslede reguleringen seg fra gjeldende ved at de ovennevnte forpliktelsene blir utvidet til også å omfatte Telenors fiberinfrastruktur, samt at det innføres prisregulering i markedet for bredbåndsakssess. I begge de ovennevnte markedene ønsker PT å innføre prisregulering basert på historiske fullfordelte kostnader. For Telenors kobberbaserte LLUB-produkt fastsettes det et pristak med en maksimalpris på 85 kroner. For de øvrige produktene foreslår PT å innføre et krav om kostnadsorienterte priser. I høringssvaret har tilsynet hatt enkelte merknader til PTs forslag om tilgangsregulering av bredbånd over fiber samt metode for prisregulering.

Endringer i energiloven – Utenlandsforbindelser

Olje- og energidepartementet har hatt på høring forslag om endringer i energiloven. Endringene gjelder bestemmelsene om konsesjon for utenlandsforbindelser. Det foreslås blant annet presisert i lovteksten at systemansvarlig enten selv må eie utenlandsforbindelsen, eller ha bestemmende innflytelse i et foretak som gis konsesjon for utenlandsforbindelsen. Konkurransetilsynet peker i sin høringsuttalelse på at kraftutvekslingen med utlandet er viktig for Norge, fordi den gjør vårt kraftsystem som er basert på vannkraft, mindre sårbart for variasjoner i nedbøren. Utbygging av utenlandskabler vil også kunne redusere potensialet for utnyttelse av markedsrett og øke konkurransen. Tilstrekkelig overføringskapasitet til utlandet bidrar til en effektiv utnyttelse av kraftressursene. For å sikre optimal utnyttelse av samfunnets ressurser er det viktig at det gjøres samfunnsøkonomiske vurderinger både når det gjelder utbygging og drift av utenlandskabler. Spesielt for kraftprodusenter kan de bedriftsøkonomiske insentivene avvike når det gjelder utbygging og drift av utenlandskabler. Av den grunn vil det ut fra Konkurransetilsynets vurdering være optimalt at en systemoperatør som Statnett er ansvarlig for driften av utenlandsforbindelsene. Konkurransetilsynet støtter derfor i utgangspunktet høringsforslaget. Konkurransetilsynet vil imidlertid understreke betydningen av at man ved tildeling av konsesjoner legger samfunnsøkonomisk effektivitet til grunn, samt at alle kabler som er

samfunnsøkonomisk lønnsomme bygges ut. Tilsynet forutsetter at man får en utbyggingstakt som gjør at man ivaretar best mulig utnyttelse av kraftressursene.

Forslag til revisjon av arkivforskriften, kapittel III: Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen

Bevaringshensynet, ivaretatt gjennom god organisering av arkivdanningen, er viktig å prioritere og investere ressurser i. På bakgrunn av revidert forskrift, tar Konkurransetilsynet sikte på å gjennomgå arkivdanningen relatert til egenforvaltning, og foreta tydeligere identifisering av dokumentasjon som per nå ikke er tilfredsstillende håndtert.

Vedlegg 4 – Saksstatistikk 2012

Mottatte saker	2009	2010	2011	2012
Meldinger om fusjoner og oppkjøp (§16)	294	415	461	411
Klager, tips og andre saker om brudd på loven/konkurranseskadelig adferd* (§§10/11)	100	95	81	75
Anmodning om å vurdere eventuelt skadelige offentlige reguleringer (§9e)	15	23	14	6
Mottatte høringsaker	222	167	203	180
Internasjonale saker	146	122	97	95
Administrative og andre saker	269	243	145	204
Totalt	1046	1065	1001	971

*Ikke alle tips og andre henvendelser om mulige lovbrudd blir registrert som saker.

Avsluttede saker*	2009	2010	2011	2012
Inngrep mot fusjoner og oppkjøp (§ 16)	1	0	2	4
Inngrep mot konkurranseskadelig adferd (§§ 10/11)	3	0	2	0
Påpekning av skadelige offentlige reguleringar (§ 9e)	3	0	0	1
Hørings svar med vesentlige merknader*	39	18	19	12
Avslag på ønske om inngrep (§§ 10/11)*	31	23	42	12
Lovbruddsgebyr – ikke eller for seint meldte foretakssammenslutninger *	7	0	0	0
Lovbruddsgebyr – brudd på gjennomføringsforbudet *	2	0	4	4
Lovbruddsgebyr for å ha gitt uriktige/ufullstendige opplysninger i en melding om foretakssammenslutning	1	0	0	0
Avgjørelser om delvis opphevelse/unntak fra gjennomføringsforbudet **	10	4	7	6
Vedtak om pålegg midlertidig gjennomføringsforbud**			5	5
Vedtak om plikt til å rapportere informasjon til tilsynet	0	6	0	4
Vedtak om maksimalpriser for drosje	2	0	0	0
Andre vedtak	2	0	2	5

* Oversikten inkluderer ikke avgjørelser og uttalelser som er unntatt offentlighet

** Fra 1.juli 2008 er det opp til partene selv å bestemme når de vil sende melding, men det er forbudt å gjennomføre en foretakssammenslutning før Konkurransetilsynet har fått melding og har behandlet saken.

Meldinger om fusjoner og oppkjøp	2009	2010	2011	2012
Alminnelige meldinger	293	412	460	411
Frivillig innsendte fullstendige meldinger	1	3	1	3
Mottatte meldinger totalt	294	415	461	415**
Meldte foretakssammenslutninger som ikke var meldepliktige	20	20	24	26
Antall pålagte fullstendige meldinger	8	9	11*	13*
Antall fullstendige meldinger totalt	9	12	12	16
Andel pålagte og frivillige fullstendige meldinger av alle meldinger	3 %	3 %	3 %	4 %

* Noen pålegg av fullstendige meldinger ble trukket før fullstendig melding ble mottatt, eller alminnelig melding ble trukket etter at fullstendig melding ble pålagt

**Inkludert en sak der det ble pålagt fullstendig melding uten at alminnelig melding ble mottatt i forkant.

Utmålte lovbruddsgebyr i NOK	2009	2010	2011	2012
Konkurranseskadelig adferd	7700000	0	4400000**	0
Ikke/for seint meldte foretakssammenslutninger*	325000	0	0	0
Brudd av gjennomføringsforbud*	250000	0	950000	1250000
Gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger til tilsynet	50000	0	0	0

* Fra 1.juli 2008 er det opp til partene selv å bestemme når de vil sende melding, men det er forbudt å gjennomføre en foretakssammenslutning før Konkurransetilsynet har fått melding og har behandlet saken.

**I én sak ble et foretak innvilget hel lempning på et overtredelsesgebyr på 1 200 000 NOK.